

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги община Раднево, област Стара Загора (2016 – 2020)

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги (2016-2020 г.) е съгласувана от Дирекция „Социално подпомагане” – гр. Раднево и Обществения съвет по чл. 35 от Закона за социално подпомагане.

Приета е с Решение **№156/2016** г., взето на заседание на Общински съвет – Раднево, записано в протокол **№ 12/28.04.2016** г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Резюме	4
Раздел А: Контекст и оценка на нуждите	5
1. Контекст	5
1.1 Предистория: как е създадена стратегията	5
1.2 Обхват и фокус на стратегията	7
1.3. Съответствие с международни, национални и местни политики.....	7
2. Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в общината.....	9
2.1 Тенденции в развитието на община Раднево.....	10
2.2 Идентифицирани рискови групи и потребности.....	26
2.3 Изводи за състоянието на мрежата от услуги в общината.....	32
Раздел Б: Стратегия за развитие на социалните услуги	37
3. Визия и цели	37
3.1 Визия.....	37
3.2 Ценности и принципи	37
3.3 Направления и приоритети на общинската стратегия.....	39
3.4 Цели	43
3.4.1 Общи и специфични цели.....	43
3.4.2 Ключови индикатори за постиженията на Стратегията	46
4. Интервенция – социални услуги и мерки	47
5. Логическа рамка и ключови индикатори за успех	78
Раздел В: План за действие	92
6. Управление и координация на изпълнението на стратегията.....	92
6.1 Структури за координация на общинско ниво	92
6.2 Система на мониторинг и оценка. Работа на ЗМО.....	100
6.3 Основни партньори. Механизми на партньорството.....	102
6.4 Основни етапи в изпълнението на стратегията.....	102
7. Ресурси	103
7.1 Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията	104
7.2 Финансови и материални ресурси.....	106
8. Комуникационна програма.....	107
8.1. Цели, задачи и методи	108
8.2. Оперативно изпълнение на комуникационната програма.....	109
Раздел Д: Приложения.....	110

Използвани съкращения (абривиатури)

АЗ	Агенция по заетостта към МТСП
АСП	Агенция за социално подпомагане
АХУ	Агенция за хора с увреждания
ДАЗД	Държавната агенция за закрила на детето
ДБТ	Дирекция Бюро по труда
ДВФУ	Дом за възрастни с физически увреждания
ДДЛРГ	Дом за деца лишени от родителски грижи
ДМСГД	Дом за медико-социални грижи за деца
ДРСЗ	Дирекция "Регионална служба по заетостта"
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане“
ДСХ	Дом за стари хора
ДЦДМУ	Дневен център за деца и младежи с увреждания
ДЦДМУИ	Дневен център за деца и младежи с умствена изостаналост
ДЦДУ	Дневен център за деца с увреждания
ЛА	Личен асистент
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
МОМН	Министерство на образованието, младежта и науката
МТСП	Министерството на труда и социалната политика
МФ	Министерството на финансите
НПО	Неправителствена организация
НП "ОСПОЗ"	Национална програма „От социално подпомагане към осигуряване на заетост“
ОЗД	Отдел "Закрила на детето"
ООН	Организация на обединените нации
Отдел "СЗ"	Отдел "Социална закрила"
ППИ	Полово - предавани инфекции
ПРООН	Програма за развитие на организацията на обединените нации
РДСП	Регионална дирекция за социално подпомагане
РЗОК	Регионална здравноосигурителна каса
РИО	на Регионален инспекторат по образование към Министерството на образованието, младежта и науката
МОМН	
РИОКОЗ	Районна инспекция по опазване и контрол върху общественото здраве
РПУ	Районно полицейско управление
РЦЗ	Регионален център по здравеопазване
СА	Социален асистент
СИ	Специализирана институция
СУ	Социална услуга
ТЗ	Техническо звено за деинституционализация - УНИЦЕФ
ЦНСТ	Център за настаняване от семеен тип
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ЦСРИ	Център за социална рехабилитация и интеграция

Резюме

Общинската стратегия за развитието на социалните услуги в община Раднево /2016 – 2020 г./ е разработена като секторна политика и се предлага за обсъждане и одобрение в Общински съвет - Раднево. Тя надгражда и доразвива стратегията за развитието на социални услуги от изминалия период 2011-2015 г. и е структурирана на базата на анализ на актуални потребности от социални услуги, които да осигурят адекватна подкрепа, съобразно нуждите на нуждаещите се лица и семейства, живущи на територията на общината.

Този стратегически документ е продукт на съвместните усилия и партньорство на Общинският екип за планиране на социалните услуги, който е част от разширения координационен съвет за разработване на Областната стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г, създаден със Заповед на Областен управител на област Стара Загора. Стратегията е плод на екипните усилия на Общинска администрация - Раднево, Дирекция „Социално подпомагане” гр. Раднево, служители във функциониращите социални услуги в община Раднево и други местни структури на централната държавна власт от свързани сектори.

Целта ѝ е да се систематизират резултатите от проучването и оценката на потребностите от социални услуги в община Раднево, като в документа са включени обобщени статистически данни за рисковите групи, за наличните социални услуги, изведени са проблемите, свързани с оценка на потребностите и дефицитите от социални услуги.

Законовата рамка за разработването и изпълнението на Общинската стратегия развитие на социални услуги и залегнала в Закона за социално подпомагане и в Правилника за неговото прилагане. Там са регламентирани задълженията на областния управител, кметовете и на общинските съвети за организиране разработването на стратегиите на областно и на общинско ниво.

Новата стратегия за развитието на социалните услуги обхваща развитието и усъвършенстването на съществуващите социални услуги през следващите 5 години (2016 – 2020 г.), разкриването на нови и иновативни социални услуги съобразно изведените приоритетни целеви групи, инициирането на междусекторни „смесени” иновативни услуги

и програми, както и успоредното развитие на политики и мерки за социално включване в свързани сектори (образование, здравеопазване, заетост, жилищна среда и други), чрез които се решават конкретни проблеми на рисковите групи и/или се създават условия за ефективно функциониране на социалните услуги.

Общинската стратегия за развитие на социални услуги има за цел да се осигури качествени и достъпни социални услуги в община Раднево, които да допринесат за подобряването на качеството на живот, максималната самостоятелност, пълноценна реализация и грижа за общностите в риск.

Основна ценност в социалната работа е човекът и правото на всяко човешко същество да развие максимално своите възможности, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение. При планирането и предоставянето на социални услуги Общинската стратегия следва основните човешки права, утвърдени в международните документи и конвенции за защита на правата на човека и основните свободи, и за правата на детето. Ценностите утвърдени в Общинската стратегия са споделени от всички заинтересовани страни в община Раднево.

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Раднево е съобразена и кореспондира с Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Стара Загора, приета с Решение на Областен съвет за развитие, взето на заседание проведено на 26.02. 2016 година.

Раздел А: Контекст и оценка на нуждите

1 Контекст

1.1 Предистория: как е създадена стратегията

Настоящата стратегия е създадена със солидарното участие на представители на различни институции, имащи отношение към подобряване качеството на живот на хората в община Раднево. Тя е съобразена и кореспондира с Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Стара Загора /2016-2020/.

Подготовката на настоящата стратегия стартира в периода м. септември – м. ноември 2015 година със събиране на информация и изготвяне на Общински аналитичен доклад за ситуацията и оценка на потребностите в община Раднево. Данните за изготвяне на анализа се събраха по утвърден от Основното областно звено за мониторинг и оценка на изпълнение на стратегията, списък с инструментариум за събиране на данни.

При разработването на Стратегията са следвани конкретни принципи и подходи на планиране:

- Дефиниране на нуждите от клиента и планиране на услугите в съответствие с идентифицираните потребности;
- Партньорство и планиране с участие, което осигурява приноса и взаимодействието между всички заинтересовани страни – местни, регионални и държавни институции, ведомства и организации;
- Изпълнимост и приложимост на планираните социални услуги и мерки;
- Гъвкавост при определянето на съдържанието на планираните услуги и мерки;
- Финансова и социална ефективност;
- Равни възможности за достъп.

Общинското планиране премина основна през четири етапа:

- Създаване на организация за събиране на информация от различните институции, имащи отношение към развитието на услугите за уязвими лица и семейства в община Раднево;
- Изготвяне на общински аналитичен доклад
- Фактическо изработване на Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Раднево;
- Приемане на Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Раднево и план за изпълнението ѝ.

1.2 Обхват и фокус на стратегията

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г. обхваща социалните услуги и мерки, необходими за осъществяване на ефективна социална политика за подкрепа на индивидите и групите в риск в община Раднево. Тя е изготвена на основата на Аналитичен доклад, който е продукт на съвместните усилия на представители от общинска администрация, териториалните структури на Агенция за социално подпомагане, служители на функциониращите социални услуги в общината, както и на представители от свързаните сектори – образование, здравеопазване, култура и др. В аналитичния доклад са включени: проучването за оценка на ситуацията и потребностите на рисковите групи, събиране и обобщаване на общи статистически данни, данни за рисковите групи, карти на наличните социални услуги, локализиране на проблемите, оценка на потребностите и дефицитите от социални услуги. Анализа на ситуацията в община Раднево пада върху нуждите от социални услуги, разглеждани в общия контекст на социалните и икономическите проблеми, политиките и мерките на национално ниво, за социално включване на уязвимите общности и групи от населението.

Времевият обхват на Стратегията е обвързан с факта, че планираните услуги и мерки за социално включване ще се изпълняват на територията на общината през следващите пет години (2016 – 2020 г.).

Географският обхват на Стратегията е съобразен и покрива всички населени места на територията на община Раднево.

В основата на планираните дейности е оценката на потребностите от услуги. Тя е от първостепенно значение за адекватен отговор на реалните нужди от социални услуги за рисковите групи и за съответствие на реалните възможности и капацитет на местните партньори за осигуряване на необходимите услуги в община Раднево.

1.3. Съответствие с международни, национални и местни политики

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги следва и принципите на законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България – Конституция, Семейен кодекс, Кодекс на труда, Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане, Закон за местното самоуправление и местната

администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за закрила от дискриминация и др., както и съответните подзаконови нормативни актове.

През последните години държавата провежда целенасочена реформа в сферата на социалните услуги, която стартира първо в сферата на услугите за деца и след това премина и към услугите за другите възрастови групи. Реформата е насочена към деинституционализация и децентрализация на социалните услуги. От система от специализирани институции се премина към създаване на социални услуги в общността, които променят подхода към индивидите и групите в риск и целят интегрирането им в социалните общности.

Стратегията за развитие на социалните услуги в община Раднево е разработена в съответствие с действащото национално законодателство в областта на социалните услуги, здравеопазването, интеграцията на хората с увреждания, защитата от дискриминация, с препоръките на Съвета на ЕС в тази област. Тя е съобразена с добрите практики на страните-членки на ЕС, както и с редица международни документи, които третира въпросите, свързани с подобряване на качеството на живот на възрастните хора, хората с увреждания, гарантиране правото на децата на семейна среда и на достъп до качествена грижа и услуги според индивидуалните им потребности.

Сред основните принципи и документи, с които е съобразена Стратегията са Международна харта за правата на човека на ООН, Конвенция на ООН за правата на детето, Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания и Факултативния протокол, Европейска социална харта, Конвенция на ООН срещу насилието и дискриминацията, Харта на основните права на ЕС, Европейска харта на правата и отговорностите на възрастните хора, нуждаещи се от дългосрочни грижи и помощ, Европейска стратегия за здравеопазване, Стандартни правила за равнопоставеност и равни възможности за хората с увреждания на ООН, Резолюция на Европейския парламент от 9 септември 2010 г. относно дългосрочните грижи за възрастни хора, Европейска стратегия за хората с увреждания за периода 2010 – 2020 г. и Европейска харта на предоставящите грижа в семейството.

□ Документи, с които е съобразена Стратегията за развитие на социалните услуги в община Раднево на национално ниво са: Национална стратегия за дългосрочна грижа и План за действие за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа на възрастните хора, Национален доклад на Република България по стратегиите за социална

закрила и социално включване 2013 – 2014 г., Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в България”, Стратегическия план на МТСП до 2018 година, Национална стратегия за демографско развитие на Република България 2006–2020, Стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015 и Национална стратегия за демографско развитие на Република България 2006–2020,

Документите, с които е съобразена Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Раднево на местно ниво са: Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Стара Загора /2016-2020/, като част от Областна стратегия за развитие на област Стара Загора /2016-2020/, Общинския план за развитие, Общинска програма за закрила на детето, Програми и стратегии, във връзка с развитието на социалните услуги в община Раднево.

2. Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в община Раднево

Общинската стратегия е базирана на изводите и препоръките от направеното проучване на ситуацията в община Раднево, обобщени в Общински анализ на ситуацията и оценка на потребностите в община Раднево (Приложение № 1). Проучването на ситуацията в община Раднево е фокусирано върху нуждите от социални услуги, разглеждани в общия контекст на социално-икономическите проблеми, съществуващите политики и мерки за социално включване на уязвимите общности и групи от населението в общината. Обхватът на темите на проучването включва широк кръг социално-икономически проблеми, демографски тенденции, общо състояние на сектора социални услуги в общината - достъп, капацитет и качество на наличните услуги, осигурени ресурси (финансови и човешки). Определени са факторите, които пораждат риск за различни групи от населението. Описани са основните уязвими групи, като са посочени техните характеристики. Изводите от анализа на ситуацията и събраните конкретни данни са основа за планирането на социални услуги, които да осигуряват: достъп на клиентите; избор на вид и капацитет на услугите; избор на финансиране; възможности за развитие на междусекторно и междуобщинско сътрудничество. Препоръките са съобразени и с нагласите и очакванията, както на различните участници в предоставянето на услугите – местна власт, териториални структури на АСП, граждански организации, доставчици, така

и на настоящите и потенциалните ползватели – рискови групи и лица, за които са предназначени социалните услуги.

2.1 Тенденции в развитието на община Раднево

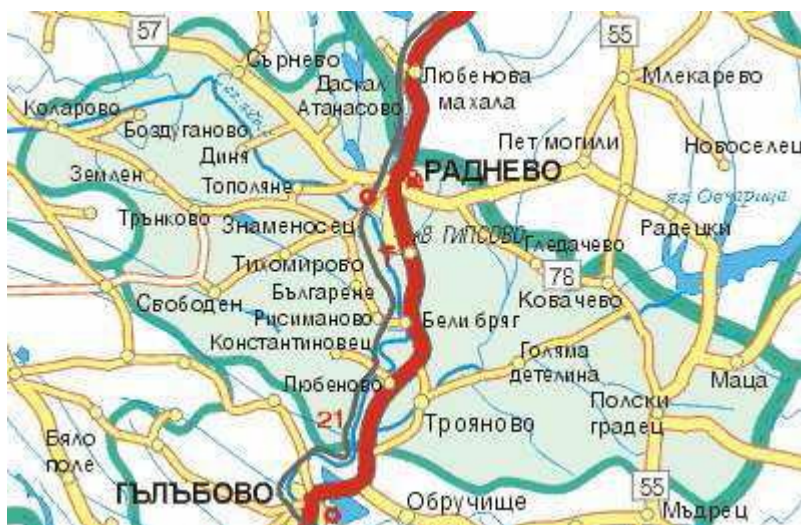
2.1.1.   Обща характеристика на общината

Географско разположение

Община Раднево е разположена в Югоизточна България (в източната част на Горнотракийската низина) и е оградена от землищата на общините Стара Загора, Нова Загора, Тополовград, Гълъбово. Географското положение на общината я определя като един от значимите транспортни възли в Южна България. Площта ѝ възлиза на 545,15 кв. км, което представлява 0.5 % от територията на страната и 10.6 % от територията на областта.

Общината заема монополни позиции в производството на лигнитни въглища. Териториално тя обхваща по-голямата част от Източно-маришкия въглищен басейн и е свързана с енергийния комплекс „Марица-Изток“. В град Раднево се намира администрацията на въгледобивното предприятие “Мини Марица-изток” ЕАД, производството на което е структурирано в три рудника.

Административен център на общината е град Раднево, като в структурата ѝ се включват още 21 населени места. Община Раднево със своя потенциал, параметри на социално-икономическо развитие и демографски характеристики е сред най-динамично развиващите се общини в област Стара Загора

Територията на община Раднево обхваща географски район с преходно-континентален климат, със слабо влияние на средиземноморските циклони. През зимата Стара планина е естествена защита спрямо студените континентални маси, нахлуващи от север и североизток. В резултат на това зимата е значително по-мека от тази в умерено-континенталната климатична подобласт на Северна България. Средната годишна температура на въздуха е 12,10 °C.

Валежните суми не са равномерно разпределени през годината. Наблюдава се един главен максимум през месеците май и юни и един второстепенен – през ноември и декември. Главният минимум на валежите е през август и септември, а второстепенният – през месеците февруари и март. Процентът на валежите от сняг е сравнително малък, като образуваната снежна покривка не се задържа дълго време. Режимът на мъглите до голяма степен зависи от топлинния баланс, минималната температура на въздуха, високата относителна влажност и сумарно изпарение и развитието на синоптичните процеси. Районът се характеризира с нормален брой (28) дни с мъгла годишно. Преобладаващата посока на вятъра е север-североизток, а скоростта се движи в граници между 0,3 и 5,1 м/сек. Високите температури и недостатъчните валежи през лятото и есента засилват влиянието и продължителността на характерните лятно-есенни засушавания. Зимата е мека и суха.

Въпреки ограничените валежи, климатичните условия са благоприятни за развитие на селското стопанство.

Основното богатство на Общината са намиращите се на територията ѝ големи залежи от лигнитни въглища, добивани по открит способ на площ от 103 кв.км. Добивът на лигнитни въглища за енергетиката варира от 21 до 30 млн.т годишно.

Находището на лигнитни въглища в Община Раднево се включва в Източноаришкия въглищен басейн. Мощността на въглищния хоризонт е 30 метра. Въглищата са нискокалорични, с високо съдържание на влага, пепел и сяра. Общите промишлени запаси на въглища са около 2 630 млн.тона.

2.1.2. Население – демографска характеристика

Населените места в община Раднево са 22, като 21 от тях са села и един град. Броят на населението в община Раднево към м. юни 2015г. е 20 514 души, а само на град Раднево

е 14 344 души. Населението е концентрирано предимно в града, където живее 69.92 % от постоянното население на общината, градското население се увеличава за сметка на селското население. Най- малкото село е с. Константиновец, което е с 35 жители към м. юни 2015 г.

Забелязва се процес на обезлюдяване на селата, като най-застрашени са малките села – с. Маца, с. Българене, с. Ковач.

При разглеждане на периода 2010 г.- 06.2015 г. се забелязва тенденция към намаляване на броя на населението на общината, като цяло със спад от 1 054 души за горепосочения период.

Съотношение на градско/селско население в община Раднево			
Година	Общо	Град	Село
2010	21520	14830	6690
2011	21299	14753	6546
2012	21078	14647	6431
2013	20893	14547	6346
2014	20602	14421	6181
06.2015	20466	14344	6116

Гъстота на населението :

Гъстотата на населението на Община Раднево е показател, разкриващ съотношението между населението в неговия числен състав и територията, която то обитава (души/кв.км.).

Площ и гъстота на населението в община Раднево към 06.2015г.						
Община	Площ – кв. км.	Гъстотата на населението – човека кв.км.	Населени места – бр.	Градове – бр.	Села – бр.	Бр. кметства
Раднево	545.15	37.630	22	1	21	15

2.1.3. Структура на населението

Ниво на раждаемост, естествен прираст, смъртност

Живородени, починали и естествен прираст на населението									
Година	Живородени			Починали			Естествен прираст		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2010	202	104	98	347	198	149	- 145	- 94	- 51
2011	159	70	89	356	186	170	- 197	- 116	- 81
2012	144	78	66	345	185	160	- 201	- 107	- 94
2013	161	82	79	325	176	149	- 164	- 94	- 70

2016 година-2020 година

2014	166	90	76	389	208	181	- 223	- 118	- 105
2015	75	41	34	183	87	96	- 108	-46	-62

Тенденцията за намаляване на населението се запазва, както до преди периода 2010 г. -06.2015 г. Определящото за този процес е ниската раждаемост, високата смъртност и отрицателния естествен прираст. Разликата между ражданията и умираанията формира естествения прираст на населението. Факторите влияещи върху намалението на населението са неблагоприятната екологична обстановка, застаряващото население, миграцията на населението.

От представената таблица се вижда, че раждаемостта е ниска, а в сравнение с 2010г. през 2014г е намаляла с 36 живородени, живеещи на територията на общината .

Друга характерна тенденция в периода 2010 – 06.2015 г. в община Раднево е нарастване на смъртността, като при мъжете тя е по-висока в сравнение с тази при жените.

Всички тези фактори показват нарастващата негативна тенденция в демографската характеристика на община Раднево .

Възрастова структура на населението

Структура на населението под, в и над трудоспособна възраст в община Раднево				
Година	Под трудоспособна възраст	Трудоспособна Възраст	Над трудоспособна възраст	Общ брой население
2010	3 415	12 973	5 437	21 825
2011	3 409	12 805	5 436	21 650
2012	3 296	12 478	5 458	21 232
2013	3 238	12 219	5 486	20 943
2014	3 156	11 994	5 435	20 585
2015	3 110	11 968	5 388	20 466

Динамиката на населението за последните пет години се характеризира с минимални колебания в броя. Около 25% от общия брой население е в пенсионна възраст,

15% са в под трудоспособна възраст и 60% в трудоспособна. От дадените показатели става ясно, че процентът на населението в трудоспособна възраст намалява, докато този в над трудоспособна остава почти непроменен.

Във всички села се наблюдава влошаване на възрастовата структура. Най-осезаемо е този процес в селата Маца, Землен, Константиновец, Бели бряг и Българене, където процентът на хората в над трудоспособна възраст е повече от 50% от общия брой население. С най-добри показатели са селата Сърнево, Трояново и Ковачево.

Етнически състав

Етнически състав на населението на община Раднево по самоопределение според данните от преброяването на населението (2011 г.)		
Етническа група	Общо за областта	Община Раднево
Българска	262 544	17 430
Турска	14 892	199
Ромска	23 743	1 202
Други и непоказано	3 397	116
Общо	100 %	100 %

Информацията в горепосочената таблица е от последното преброяване, направено през 2011 г. Тя включва само броя на хората, включили се и самоопределили се към дадена етническа група, което не отразява тяхното реално съотношение. В община Раднево преобладаващата част от населението са българи – 17 430 души. Като роми се самоопределят 1 202 души или 6,8 %. Към 01.02.2011 г. от общото население на България 7 364 570 души, като българи са се самоопределили 5 664 624 души (77,9 %), като турци 588 318 души (7,9%) и като роми 325 343 души (4,4 %).

Миграция

Механичното движение на населението се определя от промяната на настоящия адрес на лицата в рамките на страната и извън нея. Населението в градовете се увеличава в резултат на преселванията от селата, където населението там намалява с всяка изминала година.

Механично движение на населението за Община Раднево									
година	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2010	615	319	296	857	450	407	-242	-131	-111

2016 година-2020 година

2011	569	287	282	475	241	234	94	46	48
2012	296	144	152	348	172	176	-52	-28	-24
2013	316	149	167	410	185	225	-94	-36	-58
2014	318	154	164	488	232	256	-170	-78	-92
м.06.2015	159	79	80	244	120	124	-85	-39	-46

Тенденцията на механичния прираст на населението в общината е отрицателна. През 2010 г., 2012 г., 2013 г. и 2014 г. се наблюдава отрицателен механичен прираст, т.е. броят на изселените души е по-голям от броя на заселените. Единствено през 2011 г. е постигнат положителен механичен прираст – изселили са се 475 души, а са се заселили 569.

От представените по-горе данни ясно личи, че населението в общината е застаряващо. Увеличава се делът на възрастните хора, което се проявява и във възрастовата структура на населението. Всичко това се вижда от следващата таблица, която представя наблюдаваните тенденции за общината.

Възраст(в навършени години)	2010	2011	2012	2013	2014
Общо	21825	21650	21232	20943	20585
Под 7	1233	1254	1209	1206	1167
От 7 до 13	1341	1373	1346	1262	1242
От 14 до 17	841	782	741	770	747
От 18 до 59 жени	5925	5848	5694	5544	5422
От 18 до 62 мъже	7048	6957	6784	6675	6572
Над 60 жени	3356	3331	3330	3342	3323
Над 63 мъже	2081	2105	2128	2144	2112

Продължава тенденцията за нарастване на миграцията към големите градове и при населението в Община Раднево. Вътрешният миграционен процес води до застаряване и обезлюдяване на много селища, в тях поддържането на училище, здравна служба и културни заведения става невъзможно, в резултат на което, тези селища остават без каквато и да е социална инфраструктура.

Изводи

Анализът на данните показва основните демографски проблеми в общината, имащи пряко отношение към социалната политика и системата на социалните услуги и към потребностите на населението от социални, здравни и други услуги:

- задълбочаване процесът на остаряване на населението
- ниска раждаемост с тенденция към по-силно намаление;
- задържащо се високо ниво на смъртност и отрицателен естествен прираст
- увеличаване броя на населението в над трудоспособна възраст

Демографското остаряване на населението поставя допълнителни изисквания пред структурата на здравните потребности, поради обстоятелството, че възрастните хора са носители на повече от едно хронично заболяване, което води до по-големи разходи за здравно обслужване.

2.1.5. Икономическо развитие

Икономическите процеси в община Раднево се характеризират с устойчивост и растеж в последните години.

Състояние на инфраструктурата, транспортни връзки

Общата дължина на пътната мрежа в община Раднево е 155,7 км. На територията на общината не минава първокласен път, второ- и третокласните пътища възлизат съответно на 39,2 км и 29,3 км. Четвъртокласната пътна мрежа е най-добре изградена - 87,2 км.

Пътната мрежа около град Раднево е много добре развита. Изградени са два околоръстни пътя, които улесняват придвижването на товарни автомобили от международния транспорт, като по този начин се запазват спокойствието и чистотата в града.

Голяма част от пътищата не са в добро техническо състояние, съществуват и такива без настилка. За подобряване на тези показатели са необходими значителни инвестиции.

Административен център на общината е град Раднево, като в структурата ѝ се включват още 21 населени места. През територията ѝ е осигурен обществен автобусен превоз от гр. Раднево до всички населени места в общината, както и до съседни градове. Утвърдени са автобусни линии от републиканската, общинската и областната транспортни схеми.

В по-голямата си част пътищата от общинската пътна мрежа са в лошо състояние и се нуждаят от основен ремонт. Същото се отнася и до съоръженията по пътната инфраструктура /мостове, водостоци и други/.

Пътищата от републиканската пътна мрежа също са в незадоволително състояние. Това застрашава живота и здравето на пътуващите по тях. Някои от пътищата са със значително натоварване, тъй като по тях пътуват работниците в комплекса „Мини Марица-изток“ ЕАД.

От всичко това следва изводът, че не може да бъде постигната равнопоставеност при осигуряването на транспорта за жителите на малките населени места и жителите на града.

Наличната пътна мрежа обслужва трафика без да се създават задръствания, т.е. има достатъчна пропускателна способност и не е необходимо да бъде разширявана или модернизирана в този аспект.

Доходи, заетост и безработица

В общия анализ на ситуацията трябва да се разгледат и процесите, свързани с трудовата заетост и безработицата в общината, която освен, че се намира под въздействието на демографските последици, характерни за цялата страна, следва и логиката на икономическото развитие и икономическия растеж. Вече бе подчертано, че е налице процес на застаряване на населението в общината. Тази динамика се наблюдава и при разглеждане на структурата на населението по трудоспособна възраст.

Население в трудоспособна възраст в община Раднево				
Година	2011	2012	2013	2014
Община Раднево	12 018	11 920	11 701	11 435

Като цяло, наличните данни за 2011 г. – 2014 г. показват, че е налице намаляване на хората в трудоспособна възраст с 583 души (9,5%). Като направим съпоставка с 2008 г., когато населението в трудоспособна възраст е било 13 529 и 2014 г., когато е 11 435, следва изводът, че то е намаляло с 2 094 души (8,45%).

Безработица

В община Раднево икономически активното население поддържа тенденция към намаляване - през 2011 г. то е било около 11 100 души, а през 2012 г. - 8 793 души. Това

означава, че общината е заплашена от намаляване на най- ценния си ресурс – работната сила.

Регистрирани безработни лица към 31.12.2014 г.				
Година	2011	2012	2013	2014
Община Раднево	722	867	946	1015

По отношение на броя регистрирани безработни в периода 2011 – 2014 г, се забелязва тенденция на увеличение. Броят на безработните лица в края на 2014 г. се увеличава със 69 спрямо предходната година, а спрямо 2011 г. с 293 лица.

Тенденциите, които се наблюдават в момента са за увеличаване на регистрираните безработни лица. Те се запазват с тенденциите в доклада от 2010 г.

Средногодишно равнище на безработица				
Година	2011	2012	2013	2014
Община Раднево	8,21	9,42	10,69	11,00

Средногодишното равнище на безработица от 2011 г. до 2014 г също нараства. От м. юни 2014 г. равнището на безработица е над средното за страната.

Равнище на безработица до м. септември 2015 г.									
Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Община Раднево	11,52	11,54	11,74	11,48	11,21	10,52	10,04	9,68	9,41
Област Стара Загора	9,6	9,4	9,3	9,1	8,6	10,1	8,3	9,8	7,9
За страната	11,1	11,00	11,00	10,7	10,1	10,7	9,4	10,4	9,2

От таблицата е видно, че през 2015 г. се запазва тенденцията за покачване на равнището на безработица за община Раднево в сравнение с тази за област Стара Загора и за страната. В анализа от 2010 г. равнището на безработица е под средното за страната (4,9%).

През 2014 г. с най-висок дял в общата съвкупност е групата с престой в БТ от 6 до 12 месеца, следвана от тази с престой от 1 до 4 месеца. Безработните с продължителност

на регистрацията от една до две години и над две години се определят като продължително безработни лица. Те формират една инертна маса безработни, която като цяло остава с висока численост (средногодишен брой 318), слабо влияеща се от сезонния характер на икономиката. През 2014 година броят им нараства с 18,56 на сто спрямо 2013 г.

Времето за престой на пазара на труда зависи от образованието и квалификацията. Това се подкрепя от факта, че по-голямата част от безработните, с продължителност на регистрацията над една година, са с основно образование (13,39%), с начално и по-ниско образование (45,39%) и без специалност и професия (65,39%).

Регистрирани безработни от рискови групи в Община Раднево към 31.12.				
Година	2011	2012	2013	2014
Безработни лица с основно, начално и по-ниско образование	372	415	407	440
Безработни лица с намалена работоспособност	39	33	43	49
Безработни младежи до 29 години	169	228	218	196
Продължително безработни лица	268	277	275	352
Безработни лица на възраст над 55 г.	125	122	152	203

От таблицата е видно, че броят на продължително безработните лица към 31.12. нараства през годините. Тенденция към нарастване на броя се наблюдава и при регистрираните безработни лица над 55 годишна възраст.

Най-голям е дялът на безработните с основно, с начално и по-ниско образование. По-незначителна е динамиката в групата на безработните с висше образование, чийто брой през 2014 г. се изменя в по-малки граници.

Здравеопазване

Здравен статус на населението

Основните характеристики на демографската ситуация са трайната тенденция за намаляване броя на населението, на неговото застаряване и свързаните с тях ниска раждаемост, нарастваща смъртност и засилената миграция, предимно на млади хора. Демографските процеси, заболяемостта и физическото развитие са трите основни групи показатели за оценка на здравето на населението. Увеличаващата се група на възрастни над трудоспособна възраст, респективно увеличава потребността от гериатрична помощ. Процесите на стареене се проявяват по силно в селата, където детско население е малобройно – с. Бели бряг, Маца, Рисиманово, Българене, Константиновец. Ясно е, че подобна възрастова структура поражда множество допълнителни медико-социални, икономически, психологически и правни проблеми. Възрастните хора са носители на повече от едно хронични заболявания. Това значително променя вида на здравните потребности и отправя определени изисквания към тяхното задоволяване. Миграционните движения, които се развиват паралелно с процеса на стареене, както и ниската раждаемост, водят до неравномерно териториално разположение на населението и се формират териториални единици с предимно стари хора.

Детската смъртност е една от проблемните сфери в здравеопазването. През периода от 2011 г. до м. юни 2015 г., по данни на ГРАО, в общината са починали общо 3 деца до една годишна възраст.

Детска смъртност до м. юни 2015 г.				
2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
0	0	1	2	0

В сравнение с анализа от 2010 г. детската смъртност е по-ниска. В предходния анализиран период са починали 7 деца до една година, а в периода 2011 г. – 2015 г. три. Водещите причини за детската смъртност са болестите на дихателната система, вродени аномалии и др. Негативно влияние върху здравословното състояние на децата оказват ранните бременности, високият процент недоносени деца, деца с вродени малформации,

недостатъчно наблюдение и грижи за децата до 1 година. Няма данни за деца без личен лекар.

Състояние на системата за медицинска помощ

Първична медицинска помощ

Брой на практиките по съществуващата ОЗК	Среден брой население на една практика по съществуващата ОЗК (към 31.12.2014)	Брой регистрирани практики за ПМП	Брой на регистрирани практики в друга община с адрес и на територията на тази община	Брой практики, работещи по договор с НЗОК
13	1 364	15 ИППМП (15)	1	9

Видно от таблицата, община Раднево има добра осигуреност по отношение на броя регистрирани практики за първична медицинска помощ .

За населението на община Раднево се грижат 9 индивидуални практики за първична медицинска помощ, от които 8 в гр. Раднево и 1 в с. Сърнево, 1 практика е регистрирана в друга община с адрес и на територията на с. Ковачево. Три от селските практики са незаети, поради малкия брой пациенти. Населението на незаетите практики се обслужва от общо практикуващи лекари /ОПЛ/ от град Раднево, Стара Загора и Гълъбово. Има разкрити практики в рамките на промишления комплекс „Мини Марица-изток” ЕАД, които не работят по договор с РЗОК и обслужват работещите в трите рудника.

Първична дентална помощ

Брой на практиките по съществуващата ОЗК	Среден брой население на една практика по съществуващата ОЗК (към 31.12.2014)	Брой регистрирани практики за ПДП	Брой на регистрирани практики в друга община с адрес и на територията на тази община	Брой практики, работещи по договор с НЗОК
19	1 364	14 ИППМП (14)	1	11

Видно от горната таблица, община Раднево има висока осигуреност с лекари по дентална медицина. Една част от тях не работят с НЗОК и обслужват работещите в „мини Марица – изток” ЕАД и ТЕЦ „Марица-изток 2” ЕАД.

Специализирана извънболнична помощ в общината се оказва от „Медицински център I Раднево” ЕООД. Регистрирани са 15 лекари като ИПСМП и една медикодиагностична лаборатория.

Спешната помощ е осигурена от ЦСМП гр. Стара Загора, с филиал за спешна медицинска помощ в гр. Раднево. За всяка смяна е осигурен един лекарски екип.

Болничната помощ в община Раднево се осъществява от МБАЛ „Д-р Димитър Чакмаков” ЕООД, която е изцяло общинска собственост. Има разкрити 6 отделения за лежачо болни, клинична лаборатория, отделение за физикална и рехабилитационна медицина, отделение за образна диагностика, отделение по клинична патология, микробиологична лаборатория, аптека и всички необходими обслужващи звена. От 10.06.2013 г. в МБАЛ „Д-р Димитър Чакмаков” ЕООД работи първото в региона отделение за долекуване с 20 легла. За престоя в отделението се заплаща такса. За 2015 г. лечебното заведение има сключен договор с РЗОК за осъществяване на болнична медицинска помощ по 82 клинични пътеки.

Анализирайки данните от статистическите отчети за последните четири години на МБАЛ „Д-р Димитър Чакмаков” е видно следното:

Брой преминали болни				
Възрастова група	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
0 – 17 г.	305	369	434	330
18 – 64 г.	1313	1385	1589	1525
Над 65 г.	1264	1329	1442	1486
Общо	2882	3083	3465	3341

По заболявания резултатите са следните:

- при групата на децата и учениците от 0 до 17 години преобладаващи са заболяванията на дихателната система. Следват заболяванията на храносмилателната система и болестите на кожата и подкожната тъкан.
- при групата от 18 до 64 години на първо място са болестите на кръвообръщението. Следват заболяванията на нервната система храносмилателната система и дихателната система.
- при групата над 65 години на първо място също са болестите на кръвообръщението. Следват заболяванията на нервната, храносмилателната и дихателната система.

Държавна психиатрична болница „Д-р Георги Кисъов” гр. Раднево е психиатричен стационар с 510 легла. Тя е най-голямата в България по площ и по брой на обслужвани пациенти с тежки психични разстройства (около 1350 преминаващи през стационара за година). Разкрити са шест мъжки и три женски отделения. Разполага с общежитие и със защитено жилище с капацитет 20 места.

Брой преминали болни	
2013 г.	2014 г.
1309	1350

Здравното обслужване в училищата и детските заведения се осъществява от 11 медицински специалисти, които работят в разкритите кабинети към тях.

В гр. Раднево работят три аптеки по договор с РЗОК, една, която не работи със здравна каса и една дрогерия в с. Сърнево.

Изводи:

- Община Раднево разполага с добра осигуреност и развита здравна мрежа за оказване на първична медицинска и първична дентална помощ;
- Наблюдава се дисбаланс, тъй като осигуреността е по-висока в града.
- Наблюдава се тенденция за разкриване на повече от един адрес на практиките, като единият е в населено място с голям брой население, а останалите в малки населени места;
- Наличие на непривлекателни лекарски практики, които остават свободни;
- Организацията за неотложна помощ е недостатъчно ефективна и създава затруднен достъп, особено за хората от селата;
- В денталната помощ се регистрира ниско ниво на профилактичната дейност, особено за децата;
- Нормативно е предоставена възможност за разкриване на отделения за продължително лечение към МБАЛ, но тя не се използва рационално, поради обстоятелството, че липсва общодостъпен регламент за заплащане на медицинската услуга от НЗОК.

- Наблюдават се потребности и необходимост от развитие на дългосрочни грижи за лица с психични заболявания.
- Затруднена е колаборацията между различните доставчици на здравни услуги, между лечебните заведения за болнична помощ и лечебните заведения за извънболнична и спешна помощ.
- Демографското остаряване на населението поставя допълнителни изисквания пред структурата на здравните потребности, поради обстоятелството, че възрастните хора са носители на повече от едно хронично заболяване, което води и до по-големи разходи за здравно обслужване.

Образование

По данни от преброяването от 01.02.2011 г. в община Раднево преобладава населението със средно образование – 8629, с основно образование са 5710 и с начално - 1602. Хората с по-ниско от начално образование са 924, а с по-високо от средно образование – 1642. Системата на образованието в община Раднево е следната:

- основни училища – 5;
- средно общообразователно училище – 1;
- професионална гимназия - 1.

Детските градини в Общината са 8, от тях 3 обединени детски заведения и 5 целодневни детски градини. В град Раднево детските заведения са 5 – 3 обединени детски заведения и 2 целодневни градини. Към ЦДГ № 1 има разкрит филиал в града. Целодневните детски градини в селата са 3.

По данни на училищата, отпадналите ученици в общината за 2012 – 2013 година са общо 16. Прави впечатление сравнително малкия брой отпаднали ученици през учебната 2013 – 2014 година – 14 и минимален брой през 2014 – 2015 година – 5 ученика. Тенденциите за намаляване броя на децата в селата и евентуалното затваряне на детски градини поставя проблема за извозването на всички деца до съседни населени места, където има такива.

Децата, отпаднали от училище	
учебна 2012–2013 г.	16
учебна 2013–2014 г.	14

учебна 2014–2015 г.	5

Наблюдавайки демографските тенденции процесите в образованието са насочени към трайно намаляване броя на децата и учениците.

Състоянието на детските градини е подобно. В момента градските обединени детски заведения и ЦДГ компенсират недостига на деца в градините по селата. В община Раднево няма детски градини на делегиран бюджет. От казаното следват няколко извода:

- Необходим е анализ и евентуална промяна в образователната инфраструктура, обхващаща както училищата, така и детските заведения.
- Съществува опасност от отпадане или невъзможност за обхващане на децата и учениците, особено в населените места, където няма детски градини или предстои закриването им.
- Необходимо е въвеждане на интерактивни методи на обучение. Дигиталните версии на повечето списания и вестници са изключително забавни с цветни снимки, музика и видеоклипове, интерактивни инфографики. Дигитализацията на учебниците обаче върви много бавно.
- Резултатите на всички оценявания на способностите на учениците показват, че образователната система е ориентирана към осигуряване на теоретично познание, а не на практически умения, което влиза в разрез с модерните възприятия за образование и реалните потребности на учениците. За да се разреши този проблем, е необходимо преосмислянето на начина на поднасяне на учебния материал и подобряване на баланса между теоретична подготовка и практическите умения.
- Преподавателският състав страда от редица проблеми, най-острият сред които е продължаваща тенденция към застаряване и липса на млади кадри. Връщането на интереса към преподавателската професия е и най-сериозното предизвикателство пред реформата на образователната система, тъй като изисква подобряване на условията на труд и възнагражденията на преподавателите, от една страна, и създаване на интерес към педагогическите специалности от друга.

Жилищни условия

При анализа на съотношението между броя на жилища и брой население, трябва да имаме предвид, че полученият среден брой лица обитаващи едно жилище (1,94) не отразява реалното състояние, тъй като голяма част от жилищата в малките и отдалечени населени места са необитаеми и неизползваеми. Освен това жилищата са разположени неравномерно по територията на общината, голяма част от тях се намират в селища без канализация и са недостатъчно благоустроени.

Необходимостта от повече общински жилища е видима. Общината не може да задоволи най-елементарни жилищни потребности на млади и социално слаби семейства, на лица с различна степен на увреждания. Една от целите в Общинския план за развитие е осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението, бездомни деца, стари хора и групи в неравностойно положение, чрез обновяване и промяна на предназначението на съществуващи сгради, собственост на публични власти и организации с нестопанска цел..

Общината разработи проект за изграждане на социални жилища за нуждаещи се ромски семейства в град Раднево. На 10.06.2009 г. се сключи Двустранно споразумение № РД 02-30-39 между Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) и Община Раднево за изпълнението на Проект за изграждане на социални жилища за нуждаещи се ромски семейства, представляващ II-ра фаза на Проекта, финансиран със средства по Заемно споразумение F/P 1395 (2001) с Банката за развитие към Съвета на Европа и от бюджета на МРРБ. Към момента изпълнението на проекта е спряно.

2.2. Идентифицирани рискови групи и потребности

Фактори, които пораждат риск за различни групи от населението

При анализа на социо-демографската и икономическа картина на община Раднево се открояват **основни фактори**, които пораждат риск за различни групи от населението. Тези фактори са свързани с:

- Безработица и ограничен достъп до заетост;
- Ниски доходи и зависимост от подкрепата на близки – възрастни с увреждания с нужда от подкрепа във всекидневния живот, хора в пенсионна възраст;

- Структурата на семейството – пълно или непълно семейство, многодетни семейства, здравословни и образователни проблеми;
- Увреждане и/или сериозни здравословни проблеми на лицето или на член от семейството;
- Ниско образование (включително и неграмотност), липса на професионална квалификация, които водят до неравностойна позиция на пазара на труда и социална изолация;
- Социално изключване и принадлежност към уязвими етнически малцинства и семейства, в които децата рискуват да повторят социалния модел на родителите си – характерно за населени места и квартали с компактни групи етнически малцинства;
- Изолираност на населеното място с нарушени транспортни връзки и комуникация с общинския и областния център;
- Възраст – концентрация на пенсионери и стари хора, живеещи в изолираните малки населени места, с крайно ограничен достъп до здравна грижа и услуги.

Характеристика на рисковите групи в община Раднево

На основата на тези рискови фактори и техните специфики се обособяват няколко рискови групи. В резултат от анализа на рисковите фактори се идентифицират ключови рискови групи, които да бъдат обхванати в Общинската стратегия за развитие на социалните услуги. Рисковите групи са анализирани в контекста на планирането на социалните услуги, които се отнасят до: индивиди, групи, общности.

Децата, отглеждани извън биологичното семейство

- Децата, настанени в резидентни услуги в общността
- Децата, настанени при близки или роднини
- Децата, настанени в приемни семейства.

Приоритетни направления за подкрепа:

- Превенция на отделянето на детето от семейството;
- Подкрепа на семейства в риск (многодетни социално слаби семейства, социално слаби семейства, непълнолетни майки, самотни родители) след раждането на детето с цел превенция на изоставянето;
- Поддържане и развитие на връзката с биологичното семейство на детето;

- Интегриране на детето в семейната среда – биологично семейство; семейство на роднини или близки и приемни родители;
- Изграждане на родителски капацитет и умения за отговорно родителство;
- Подкрепа на семействата при решаване на социалните им проблем;
- Подпомагане на семействата за подобряване на взаимоотношенията с децата и развитие на родителски умения;
- Подобряване на качеството на образование на децата.

Децата, отглеждани в семейството

- **Децата с увреждания**

Приоритетни направления за подкрепа:

- Превенция на отделянето на детето от семейството, чрез ранна интервенция; консултиране, подкрепа за обучения и осигуряване на добра грижа;
- Осигуряване на повече форми на почасова и дневна грижа;
- Разширяване на спектъра на услуги за рехабилитация в общността;
- Включване на децата в системата на образование;
- Интеграция на децата с увреждания с връстниците им;
- Осигуряване на достъпна среда;
- Подкрепа на родителите на деца с увреждания за осигуряване на трудова заетост и на дневни грижи за децата.

- **Децата, отглеждани в семейства в риск – деца на непълнолетни родители; деца в многодетни семейства и деца на самотни родители**

Приоритетни направления за подкрепа:

- Превенция на отделянето на детето от семейството, чрез ранна интервенция, консултиране и осигуряване на добра грижа;
- Изграждане на родителски капацитет и умения за отговорно родителство;
- Подкрепа на семействата при решаване на социалните им проблеми;
- Подпомагане на семействата за подобряване на взаимоотношенията с децата и развитие на родителски умения;
- Подобряване на качеството на образование на децата;

- **Деца, отпаднали от училище**

Приоритетни направления за подкрепа:

- Включване на учениците в допълнителна подготовка по български език;
- Ангажиране на свободното време на учениците;
- Увеличаване на привлекателността на училището чрез извънкласни занимания;
- Включване в масови училища;
- Работа със семейството за развиване на мотивация за образование.

- **Деца, жертви на насилие:**

Приоритетни направления за подкрепа:

- Превантивни мерки за осигуряване на сигурност на деца в риск да станат жертва на насилие;
- Провеждане на информационни кампании с цел осигуряване на широка обществена и социална подкрепа по проблема.

- **Деца с проблемно поведение**

Приоритетни направления за подкрепа:

- осигуряване на подкрепа от родителите и намаляване на агресията в семейната среда;
- ангажиране на свободното време на децата;
- преодоляване на междупоколенческите конфликти;
- подкрепа в училище;
- осигуряване на подкрепата на психолог при нужда.

Възрастни хора (пълнолетни) с увреждания

По отношение на лицата с увреждания основните ограничения са свързани с недостъпна среда, която е основна пречка за участието им в обществения живот. Наред с нуждата от достъпна среда се очертават техните потребности, свързани с достъп до заетост, здравни и образователни услуги, осигуряване на адекватна подкрепа, включително чрез социални услуги. На територията на общината не функционират специализирани институции за възрастни хора с увреждания. Усилията следва да бъдат насочени към

подобряване качеството на живот на пълнолетните лица с увреждания в обичайната им семейна среда.

Приоритетни направления за подкрепа:

- осигуряване на алтернативни форми на заетост и на подходящи форми на социално предприемачество;
- предоставяне на битови услуги за хора с увреждания в невъзможност да поддържат самостоятелно дома и домакинството си;
- предоставяне на почасови и дневни форми на грижа;
- осигуряване на достъпна среда и на достъп до средата;
- осигуряване на достъп до здравни услуги и лечение;
- разширяване на възможностите за развлечение и социализация.
-

Стари хора

- **Стари хора, настанени в специализирани институции**

Приоритетни направления за подкрепа:

- Подобряване качеството на грижа в Дом за стари хора;
- Предприемане на мерки за деинституционализацията на грижите за стари хора, съобразно План за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа;
- Преструктуриране на Дом за стари хора - Раднево;
- Разкриване на алтернативни услуги за съответната целева група под форма на ЦНСТ и други подходящи алтернативни форми на социални услуги;

Самотни стари хора, живеещи в семейна среда:

Приоритетни направления за подкрепа:

- Подкрепа за ежедневните грижи в дома - помощ при самообслужване, поддържане на хигиена, пазаруване, придружаване;
- Осигурен достъп до аптеки и помощ при закупуване на лекарства;
- Достъп до медицинска помощ и здравни услуги;
- Осигуряване на социални контакти и психо-социална подкрепа;

- Компенсиране на изолираността от достъп до социални и здравни услуги на малките населени места в селските райони.

Уязвими хора и общности в неравностойно положение:

- **Непълнолетни и млади родители**

Приоритетни направления за подкрепа:

- Изграждане на умения за отговорно родителство;
- Подкрепа при приемане и отглеждане на детето;
- Достъп до медицинска помощ и здравни услуги;
- Осигуряване на социални контакти и психо-социална подкрепа;
- Подкрепа за продължаване на образование и професионално развитие.

- **Безработни**

- Мерки за придобиване на професионална квалификация и образование;
- Мерки за осигуряване на допълнителна професионална квалификация и образование за младежите, отпаднали от училище или с основно и по-ниско образование;
- Мерки, стимулиращи младежка заетост;
- Мерки за осигуряване на заетост на хора над 55 годишна възраст.

- **Етнически общности в неравностойно положение**

Приоритетни направления за подкрепа:

- Наваксване на липсата на професионална квалификация и образование;
- Допълнителна професионална квалификация и образование за младежите, отпаднали от училище или с основно и по-ниско образование;
- Подкрепа на родителя в случаите на трайна безработица чрез допълнителна професионална квалификация и включване в програми за заетост, при липса на други възможности за заетост;
- Изграждане на родителски капацитет и увереност;
- Включване на децата от ранна възраст в детска градина с цел социализация и овладяване на български език;
- Мотивация на детето и семейството за включване и задържане в образователната система;

- Осигуряване на достъп до качествено образование за децата и конкурентноспособният на пазара на труда;
- Директна работа в общността за подкрепа на семействата в неравностойно положение и за подпомагане на родителите и семейството при реинтеграция на децата, настанени в институции, както и превенция на изоставянето;
- Изграждане на механизъм на междусекторно партньорство между институциите за използване на техните ресурси в подкрепа на семействата при преодоляване на бедността и социалната изолация.

- **Семейства в бедност**

Приоритетни направления за подкрепа:

- Подкрепа на родителите в случаите на трайна безработица чрез допълнителна професионална квалификация и включване в програми за заетост, при липса на други възможности за заетост;
- Директна работа в общността за подкрепа на семействата в неравностойно положение и за подпомагане на родителите и семейството при намиране на работа и осигуряване на доходи;
- Изграждане на механизъм на междусекторно партньорство между институциите за използване на техните ресурси в подкрепа на семействата при преодоляване на бедността и социалната изолация.

2.3. Изводи за състоянието на мрежата от услуги в община Раднево

Съгласно Закона за социалното подпомагане, социалните услуги се разглеждат като дейности, които се основават на социална работа и са насочени към помощ на подпомаганите лица за осъществяване на ежедневните дейности и социално включване. Те подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот. На територията на община Раднево доставчици на социални услуги са Общината и Дирекция „Социално подпомагане” за услугата личен асистент по програми НПАХУ и ОП РЧР. Няма регистрирани и лицензирани други доставчици за предоставяне на социални услуги на възрастни хора и деца.

От гледна точка на услугите, на територията на община Раднево са предоставени следните услуги за възрастни и деца:

- Домашен социален патронаж /ДСП/ ;
- Обществена трапезария /ОТ/;
- Център за социална интеграция и рехабилитация /ЦСРИ/;
- Дом за стари хора /ДСХ/;
- Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания /ЦНСТДМБУ/;
- Център за обществена подкрепа /ЦОП/;
- Личен асистент;
- Приемна грижа.

Функциониращите социални услуги за възрастни и деца в общността на територията на община Раднево покриват широк спектър от потребностите на населението. Необходимо е да се работи в насока развитие и разширяване на мерките за подкрепа в съществуващите социални услуги, а при идентифициране на потребности на населението, които не могат да се осигурят от наличните услуги да се разкрият нови такива.

Заклучения за изпълнението на предходната стратегия.

Изпълнението на Стратегия за развитие на социалните услуги в община Раднево /2011-2016 година/ беше съпътствано с изключителна динамичност по отношение промените в националните приоритети и законодателство в областта на социалната закрила, при една сравнително недобра икономическа среда.

Независимо от срещаните трудности през периода, по – голяма част от приоритетите и целите на Стратегията бяха постигнати. Значителни и видими резултати на общинско ниво са налице по отношение превенция на настаняване на деца и възрастни в специализирани институции, развитие на приемната грижа, търсенето на алтернативи за превенция на изоставянето на деца, мерки подкрепящи възрастни с увреждания и самотни стари хора в обичайната им семейна среда.

В резултат на изпълнението на Стратегията съотношението на услугите предоставяни в общността преобладават над грижите в специализирани институции. Разкрита е една нова услуга в общността - Център за обществена подкрепа – Раднево.

Съответствие на мрежата от услуги спрямо актуалните потребности на рисковите групи

Въз основа на и наличната мрежа от социални услуги в община Раднево следва да се отбележи че съществуващите и развити социални услуги покриват в много висока степен актуалните потребности на уязвимите лица и семейства.

В Община Раднево не са идентифицирани нови рискови групи, които да са в резултат от промените в социалната среда. Анализът на рисковите групи и техните потребности извежда като проблем високия брой хора с психични заболявания и липсата на резидентни и услуги в общността за тях. На територията на община Раднево се намира Държавна психиатрична болница „Д-р Георги Кисъв”, която обслужва пациенти от цялата страна. Към болницата има общежитие и защитено жилище, които се ползват от пациенти в ремисия и такива, чиито близки не полагат грижи за тях. По данни на Д СП през 2015 година в общината са регистрирани 99 лица с психични разстройства, като за сравнение кам 31.12.2010 техния брой е бил 79 лица

Общи изводи за наличните социални услуги

1. На територията на община Раднево се предоставя широк спектър от услуги покриващи, потребностите на идентифицираните рискови групи;
2. Недостиг на услуги в общността и от резидентен тип за хора с увреждания, липса на такива за лица с психични разстройства;
3. Функциониращите социални услуги осигуряват подкрепа, както за деца, така и за възрастни с увреждания и стари хора;
4. Налице е значителен превес на услугите, които се финансират от държавния бюджет, спрямо тези финансирани от бюджета на общината;
5. Общинска администрация - Раднево е работила активно по различни схеми, предоставящи грижи в семейна среда за деца и лица в неравностойно положение, частично или изцяло финансирани от ЕСФ, национални фондове и програми;
6. Наличните социални услуги в община Раднево осигуряват във висока степен потребностите на ползвателите;
7. Налице е ниска активност и участие на неправителствения сектор за реализиране на дейности и мерки за подкрепа на рисковите групи, живеещи на територията на общината;

8. Не са налични междусекторни „смесени” иновативни услуги.

Изводи за услугите за деца:

- Услугите за деца в община Раднево, са акцентирани приоритетно към подкрепа на децата и включват в достатъчна степен работа със семействата чрез ЦОП.
- В общината е развита приемната грижа. Настаняването при близки и роднини се използва като алтернатива на институционалната грижа.
- В общината липсват услуги за подкрепа на деца и младежи с отклоняващо се поведение. Тази рискова група е включена единствено в работата на МКБППМН, която работи предимно с предприемане на възпитателни мерки и насочване към наказания и няма възможности да предостави необходимата подкрепа за тази група деца;
- Персоналът на услугите за деца в риск и техните семейства се нуждае от системна подкрепа по отношение на методическа подкрепа, обучение и супервизия;
- Персоналът на съществуващите социални услуги за деца/младежи от резидентен тип се нуждае от обучения и супервизии, системна подкрепа за развитие капацитета на услугите и процеса на директна работа с потребителите;

Изводи за услугите за възрастни и стари хора:

- Запазва се броя насочени лица към социалната услуга ЦСРИ. Благодарение за закупения специализиран автомобил услугата е достъпна до всички жители от общината.
- Най-развитата и достъпна услуга в общността за стари хора в общината е Домашният социален патронаж, който би могъл да разшири обхвата на дейностите за подобряване на социалната подкрепа на клиентите, чрез гарантиране устойчивост на дейностите, които се развиха по схема „Помощ в дома”;
- „ Недостиг на услуги от резидентен тип за хора с увреждания, липса услуги в общността и от резидентен тип за лица с психични разстройства;
- Материалната база на ДСХ – Раднево се нуждае от сериозни ремонти, за да може да се осигури по-високо качество на живот на потребителите. Грижите които се полагат, задоволяват ежедневните потребности на потребителите;

- Персоналът на съществуващите социални услуги от институционален тип и в общността се нуждае от обучения и супервизии, системна подкрепа за развитие капацитета на услугите и процеса на директна работа с клиенти;
- На територията на общината се предоставят услуги в общността, които се финансират от ЕСФ и по национални програми.

Препоръки

Общи препоръки към Общинската стратегия за развитие на социалните услуги:

- Приоритетно направление в развитието на социалните услуги в общността и в среда блика до семейната трябва да стане устойчив процес, както по отношение услуги за деца, така и за възрастни с увреждания, като се търсят възможности за развитие на максимално широк спектър от услуги, вкл. и такива насочени към семействата в риск с цел превенция на изоставянето от една страна и реинтеграция от друга;
- Необходимо е да се развият разнообразни услуги за деца в общността, вкл. и подкрепящи съществуващите услуги от резидентен тип;
- Приоритетна необходимост е развитието на мерки за превенция и услуги за подкрепа на семействата в риск, за да се намали рискът от институционализация на деца, поради бедност, безработица, лоши битови условия на семействата или липса на достъпни услуги;
- Необходимо е да се развиват услуги, свързани с целевата група на застрашените от отпадане от образователната система, както и на децата с проблемно поведение;
- Необходимо е да се планират мерки за преодоляване липсата на персонал и/или неговата недостатъчна квалификация, без което е трудно осъществимо развитието на необходимите социални услуги в малките населени места, както и разкриването на нови в общините като цяло;
- Необходимо е изграждането на работещи механизми на междусекторно партньорство между институциите за използване на техните ресурси в подкрепа на семействата при преодоляване на бедността и социалната изолация;
- Необходимо е реализиране на процес на подпомагане развитието на капацитета на неправителствения сектор за участие в разработването и прилагането на местни политики, чрез подобро партньорство с местните (общински) власти в процеса на

планиране на социални услуги, както и включване в доставянето им. В тази връзка е необходимо практическо прилагане и на съществуващите възможности по линия на публично- частните партньорства;

- Повишаване информираността на обществеността по отношение предоставяните социални услуги на територията на общината;
- Необходима е по-добра координация на дейностите, свързани с развитие и предоставяне на социални услуги.

Раздел Б: Стратегия за развитие на социалните услуги

3. Визия, приоритети, цели

3.1 Визия

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги /2016-2020/ – Раднево предвижда развиване на мрежа от качествени и достъпни социални услуги в общината, които ще допринесат за подобряването на качеството на живот, максималната самостоятелност, пълноценна реализация и грижа за общностите в риск.

Основната цел е осигуряване на по-добро качество на живот и грижа за специфични общности, групи и индивиди в риск в община Раднево, чрез достъпна социална защита, качествени социални услуги, равен достъп и възможности, пълноценно и активно участие във всички области на обществения живот.

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги обхваща мерки и услуги, които са необходими за осъществяване на ефективна политика за подкрепа на индивидите и групите в риск в областта, в съответствие с техните реални потребности и съвременни стандарти. За тази цел стратегията обхваща не само социални услуги и мерки, но и интегрирани политики, съществуващите ресурси на секторите образование, здравеопазване и политика за включване на пазара на труда.

3.2 Ценности и принципи

Социалната работа насърчава социалната промяна, разрешаването на проблеми на човешките взаимоотношения и развитието на способностите на хората с цел подпомагане на благоденствието. Тя има за цел осигуряването на възможност на всички хора да развият

пълния си потенциал, да обогатят живота си. Насочена е към разрешаване на проблеми и постигане на промяна, удовлетворяване на човешките нужди и развитие на човешкия потенциал, намаляване на бедността и освобождаване на уязвимите и потиснатите хора с цел насърчаване на социалното включване.

Нейните ценности се основават на уважение към равенството, значимостта и достойнството на всички хора.

При планирането и предоставянето на социални услуги Общинската стратегия следва основните човешки права, утвърдени в международните документи и конвенции за защита на правата на човека и основните свободи, и за правата на детето и утвърждава следните **ценности**, споделени от всички заинтересовани страни в община Раднево:

- Толерантност към всички социални групи;
- Зачитане на човешките права и съответствие на социалните услуги с международно признатите права на човека и права на детето;
- Водещи интереси на детето и на потребителите при планиране и предоставяне на социални услуги;
- Повишаване качеството на живот на децата, семействата, уязвимите общности и индивиди;
- Зачитане на равнопоставеността на половете при планирането и достъпа до социални услуги.

Всички страни, ангажирани с разработването на Общинската стратегия, се обединяват около следните **принципи и подходи**, които ще бъдат следвани при изпълнението на планираните дейности и мерки:

- Социални услуги, съответстващи на нуждите и потребностите на групите в риск; осигуряване на достатъчен набор от социални услуги;
- Осигуряване на равен достъп до услуги за всички рискови групи и уязвими общности, живеещи на територията на общината;
- Повишаване качеството на социалните услуги;
- Насърчаване на услугите в общността;
- Ефективност и ефикасност на социалните услуги и партньорствата;

- Иновативност и гъвкавост при определянето на съдържанието на планираните услуги и мерки;
- Изграждане на мрежа от партньорства на местно ниво, с участието на всички заинтересовани страни;
- Осигуряване на подкрепа на персонала за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти;
- Независим живот в семейна среда или в среда близка до нея;
- Законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България.

3.3 Направления на общинската стратегия

3.3.1 Направления

Обсегът на действие на Стратегията е насочен в 5 направления, като изпълнението на заложените в тези направления цели и дейности, ще допринесе за постигане на определената във визията желана промяна в социалната среда и бъдещо развитие на социалните услуги.

Направленията са определени на база идентифицираните социални проблеми в областта и потребностите на рисковите групи.

Направленията са свързани със съдържанието на социалните услуги и са насочени към:

- Уязвими деца и техните семейства;
- Лица с увреждания;
- Стари хора;
- Уязвими хора и общности в неравностойно положение;
- Развитие на човешките ресурси в социалната сфера.

Направление 1: Уязвими деца и техните семейства

Приоритетите в това направление са с цел осигуряване на условия за ефективно упражняване на правата и подобряване качеството на живот на децата, като условие за свободното и пълноценното им личностно развитие. В стратегията са включени: социални услуги за превенция на изоставянето и подкрепа развитието на уязвими деца и техните семейства; услуги, развиващи алтернативната семейна грижа; разширяване спектъра от

дейности и социални услуги за развитие на децата с увреждания; дейности за превенция и защита на децата от всякакви форми на злоупотреба, насилие, експлоатация и трафик; осигуряване на равен достъп до предучилищна подготовка и училищно образование.

Направление 2: Лица с увреждания

Приоритетите в това направление са свързани със социалното включване и интегриране на хората в неравностойно положение чрез осигуряване на условия за достоен и пълноценен живот.

Направление 3: Стари хора

Приоритет в планирането на грижите за стари хора са услугите в общността, които им предоставят подкрепа на място и в домашна среда. Този подход осигурява възможности за старите хора да живеят в своя дом, в позната за тях среда, без да се откъсват от близки и роднини. Цели се да се избегне или поне да се отложи във времето необходимостта от резидентна грижа.

Направление 4: Уязвими хора и общности в неравностойно положение

Ниското образование (включително и неграмотност) и липсата на професионална квалификация поставят тази група в неравностойно положение на пазара на труда и засилват още повече социалната им изолация. Остър е проблемът и с влошения здравен статус и липсата на достъп до здравеопазване. Целите са да се приложат мерки за интеграция и реинтеграция на тази група в образованието, както и инициативи, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост и доходи. Предвидени са мерки и за информиране, консултиране и посредничество за достъп до здравни грижи. Освен това - мерки за превенция на рисково и зависимо поведение, насочени към уязвими хора, реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение като се цели да се приобщят застрашените групи към обществото като цяло.

Направление 5: Развитие на човешките ресурси в социалната сфера.

Повишаване на квалификацията и уменията на персонала, директно ангажиран в предоставянето на социални услуги, чрез специализирани обучения методическа подкрепа и супервизия, като целта е да се осигури непрекъснато повишаване на капацитета за

предоставяне на социални услуги на специалистите и помощния персонал, директно ангажиран в предоставянето на услуги.

3.3.2 Приоритетни целеви групи

Планираните дейности в Стратегията за развитие на социалните услуги в община Раднево обхващат всички рискови групи, изведени при анализа на ситуацията. Определянето на приоритетни целеви групи в никакъв случай не изключва останалите рискови групи, но задава основния фокус на интервенцията през периода на стратегията. **Целевите групи**, към които са насочени социалните услуги и мерки за социално включване в община Раднево са:

- **Деца, отглеждани извън биологичното семейство**

Стратегията предвижда услуги за превенция на институционализацията на децата, чрез подкрепа на биологичните и разширени семейства, осиновяване, отглеждане в семейна среда на приемни родители или (в краен случай) отглеждане в резидентни услуги, които са близки до семейната среда. За преодоляване на ефектите от институционализацията се предвиждат услуги по рехабилитация и развитие на социални умения.

- **Деца, отглеждани в семейството**

Подкрепата на семействата, а не само на децата в риск, ще създаде условия за задържане на децата в семействата им и за повишаване на качеството на грижа към тях. Вниманието към семействата има своето отражение и върху демографската ситуация в областта. Услугите към семействата целят подкрепа за интегритета на семейството и за развиването на уменията и ресурсите за социална интеграция на семейството като цяло и на индивидуалното развитие на неговите членове.

- **Други групи деца в риск**, включително отпаднали от училище, необхванати от образователната система, жертви на насилие или с проблемно поведение

Отпадането от училище и липсата на образование е един от най-сериозните фактори за попадане в ситуация на множество рискове – бедност, противоправно поведение, насилие, зависимост и др. Стратегията предвижда комплексни интервенции между социалната и образователната сфера, насочени към подобряване на тяхното

взаимодействие, развиване на приятелска за децата образователна среда, преодоляване на социалните затруднения за посещаване на училище.

- **Пълнолетни лица с увреждания**

Хората с увреждания изпитват затруднения в своята социална интеграция поради непригодеността на средата за тях – архитектурна, социална, обществени нагласи, образователна система. Липсата на подкрепа за семействата им води до настаняването на значителен брой хора с увреждания в специализирани институции. Услугите и мерките за тези групи ще целят подкрепа за развитие на техните умения и способности и промяна на средата по посока на създаване на условия за интеграцията им.

- **Стари хора**, включително настанени в специализирани институции и самотно живеещи

Стратегията предвижда подобряване качеството на грижа в институциите за стари хора, така че средата и начина на организация да е близък до домашния и да дава възможност за достоен живот. От друга страна демографските тенденции в областта показват значителен дял на самотни стари хора, голяма част от които живеят в отдалечени населени места. Те изпитват затруднения в своето ежедневно обслужване, достъпа до здравеопазване и участието в социални мрежи. Услугите за самотните стари хора ще включват подкрепа в тяхното ежедневие за задържането им в обичайната им среда и посрещане на основните им нужди.

- **Уязвими хора и общности в неравностойно положение**

Ниското образование (включително и неграмотност) и липсата на професионална квалификация поставят тази група в неравностойно положение на пазара на труда и засилват още повече социалната им изолация. Остър е проблемът и с влошения здравен статус и липсата на достъп до здравеопазване. Затова Стратегията поставя акцент върху мерки за интеграция и реинтеграция на тази група в образованието, както и инициативи, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост и доходи. Мерки са предвидени и за информиране, консултиране и посредничество за достъп до здравни грижи. Освен това се предвиждат мерки за превенция на рисково и зависимо поведение, насочени към уязвими хора, реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение като се цели да се приобщят застрашените групи към обществото като цяло.

- **Лица, ангажирани в процеса на предоставяне на социални услуги** – както пряко ангажираните с грижите за потребителите, така и тези които имат отношение към управлението и контрола на качество на предоставяните услуги. За подобряване качеството и ефективността на предоставяните услуги от голямо значение са знанията, уменията, подхода на работа, визия за развитие на дейностите, които се предоставят за подкрепа на различните целеви групи. Това може да се постигне чрез различни по вид и форма обучения както за специалисти, така и за обслужващ персонал.

3.4. Приоритети, цели

3.4.1. Приоритети, общи и специфични цели

Стратегията за развитие на социалните услуги в община Раднево предвижда да осигури достъпни и качествени социални услуги на територията на общината, интеграция на общности и индивиди, пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи. Във всяко приоритетно направление на Стратегията са набелязани приоритети, общи и специфични цели:

Направление 1: Уязвими деца и техните семейства

Приоритет: Превенция на отделянето на детето от семейството.

Обща цел 1: Създаване на условия за реализиране политики за осигуряване на закрила, равен достъп и възможности за развитие и социално включване на уязвими деца и техните семейства.

Специфична цел 1.1: Разширяване на мрежата от социални услуги за подкрепа, предоставяне на добра грижа, социална интеграция и индивидуално развитие на уязвими деца и техните семейства;

Специфична цел 1.2: Създаване на нови социални услуги и увеличаване капацитета на съществуващи услуги, които развиват и подкрепят форми на алтернативна семейна грижа;

Специфична цел 1.3: Осигуряване на условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството чрез разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги;

Специфична цел 1.4: Осигуряване на подкрепа на уязвими семейства за превенция на рисково поведение и negliжиране на децата;

Специфична цел 1.5: Осигуряване на равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование за децата от рискови общности и уязвими групи;

Направление 2: Лица с увреждания

Приоритет: Осигуряване на условия за социално включване на лица с увреждания и техните семейства.

Обща цел 2: Развитие и подобряване качеството на съществуващите услуги за лица с увреждания.

Специфична цел 2.1: Да се осигурят условия за достоен и пълноценен живот на хората с увреждания в семейна среда, чрез разкриване на услуги и грижа в общността, насочени както към хората с увреждания така и към членовете на семействата им;

Специфична цел 2.2: Да се създадат условия за социална интеграция, чрез разкриване на алтернативни форми на трудова заетост за лица с увреждания;

Направление 3: Грижа за старите хора

Приоритет: Подобряване качеството на живот и грижа за старите хора.

Обща цел 3: Да се подобри качеството на живот на старите хора във всички населени места в областта, като се спазва принципът за независим живот в семейна среда или в среда близка до нея, чрез развитие на широка мрежа от услуги в общността и осигуряване на достъп до качествена резидентна грижа.

Специфична цел 3.1: Развиване на широка мрежа от мобилни услуги, предоставяни в домашна среда, с цел осигуряване на спокоен и достоен живот на старите хора;

Специфична цел 3.2: Осигуряване на заместваща грижа и почасови услуги в общността за стари хора;

Специфична цел 3.3: Да се осигури достъп на старите хора до качествена постоянна грижа в среда, близка до домашната;

Специфична цел 3.4. Подобряване на условията на живот и качеството на грижите в Дом за стари хора –гр. Раднево;

Специфична цел 3.5. Планиране на процеса по деинституционализация на грижите за стари хора, съобразно План за изпълнение на Национална стратегия за дългосрочна грижа.

Направление 4: Уязвими хора и общности в неравностойно положение

Приоритет: Осигуряване на условия за социално включване на уязвими хора и общности в неравностойно положение.

Обща цел 4: Развитие на услугите в общността за социално включване и подобряване качеството на съществуващите услуги за уязвими хора и общности в неравностойно положение.

Специфична цел 4.1: Да се осигурят условия за достоен и пълноценен живот на уязвими хора и общности в неравностойно положение, чрез развитие на функциониращите услуги и грижа в общността, насочени както към тях и членовете на семействата им;

Специфична цел 4.2: Да се създадат условия за социално включване, чрез разкриване на алтернативни форми на трудова заетост.

Направление 5: Развитие на човешките ресурси в социалната сфера.

Приоритет: Развитие на капацитета за предоставяне на социални услуги.

Обща цел 5: Подобряване качеството и ефективността на предоставяните услуги, чрез повишаване знанията, уменията и мотивацията на работещите в сферата на предоставяне на социални услуги.

Специфична цел 5.1. Изграждане на капацитет за предоставяне на социални услуги;

Специфична цел 5.2. Развиване на публично-частни партньорства в областта на социалните услуги;

Специфична цел 5.3. Развиване на капацитет за наблюдение, оценка и повишаване качеството на социалните услуги.

3.4.2 Индикатори за постиженията на Стратегията в община Раднево

Индикаторите са характеристика, която може да бъде измерена, за да се оцени изпълнението на заложените цели в Общинска стратегия за развитие на социалните услуги, както и резултатите и въздействието от тяхното изпълнение. Описаните по различните приоритетни направления на стратегията индикатори включват количествени и качествени индикатори:

Основните индикатори за промяната в системата на социалните услуги в община Раднево, постигната в рамките на общинската стратегия, са:

- Осигурена подкрепа за поне 80% от уязвимите семейства и деца в ЦОП в гр. Раднево;
- Предотвратена институционализация на 90% от децата в риск от изоставяне чрез настаняване при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване (към края на стратегията);
- Осигурени приемни семейства за поне 18 деца чрез увеличения брой приемни семейства до 10-15 през 2020 г.;
- Поне 98% от децата в задължителна училищна възраст обхванати в училище, подготвителни класове или групи или в подходяща форма на образование;
- Намаление с 90% на отпадналите от училище деца;
- Увеличен с 35 % брой на учениците от изолирани ромски квартали и децата с увреждания, завършващи основно и средно образование;
- Създаден капацитет за обхващане на поне 80% от децата с увреждания в община Раднево в услуги за медицинска и социална рехабилитация и/или в различни форми на заместваща и дневна грижа;
- Подобро качество на алтернативната резидентна грижа за деца, предоставена в среда, близка до семейната в ЦНСТ за деца/младежи без увреждания – гр. Раднево;
- Подобро условия за самостоятелен живот в домашна среда на 50% от хората с увреждания – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент;

- Подобен достъп на хората с увреждания до социална и медицинска рехабилитация чрез ЦСРИ гр. Раднево;
- Разширен спектър от услуги за превенция и реинтеграция на рискови групи със зависимости и проблемно поведение;
- Предотвратена преждевременна институционализация на самотно живеещи стари хора чрез развитите услуги за грижа в домашна среда (с мобилен компонент);
- Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за поне 45% от старите хора в община Раднево с приоритетно обхващане на самотно живеещите в изолирани населени места извън гр. Раднево;
- Трансформиране и реструктуриране на ДСХ гр. Раднево, съобразно План за изпълнение на Национална стратегия за дългосрочна грижа;
- Разкриване на резидентни услуги в среда близка до домашната за стари хора, които не са в състояние да живеят самостоятелно;
- Повишен капацитет за управление на СУ на поне 8 представители на администрацията, дирекция „Социално подпомагане“;
- Подобрена професионална квалификация и специализирани умения за социална работа поне на 25 души персонал на доставчиците на услуги в община Раднево;
- Изградени и работещи системи за супервизия във функциониращите социални услуги в община Раднево;
- Инициирани и развити поне 2 смесени междусекторни смесени услуги (социални услуги, здравеопазване, образование, заетост, жилища, инфраструктура);
- Формулирани и осъществени общински мерки (проекти) за социално включване на уязвими общности и рискови групи.

4. Интервенция – социални услуги и мерки

4.1 Направление 1: Уязвими деца и техните семейства

Приоритет: Превенция на отделянето на детето от семейството.

Обща цел 1: Създаване на условия за реализиране политики за осигуряване на закрила, равен достъп и възможности за развитие и социално включване на уязвими деца и техните семейства.

Специфична цел 1.1: Разширяване на мрежата от социални услуги за подкрепа, предоставяне на добра грижа, социална интеграция и индивидуално развитие на уязвими деца и техните семейства;

Специфична цел 1.2: Създаване на нови социални услуги и увеличаване капацитета на съществуващи услуги, които развиват и подкрепят форми на алтернативна семейна грижа;

Специфична цел 1.3: Осигуряване на условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството чрез разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги;

Специфична цел 1.4: Осигуряване на подкрепа на уязвими семейства за превенция на рисково поведение и negliжиране на децата;

Специфична цел 1.5: Осигуряване на равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование за децата от рискови общности и уязвими групи;

Специфична цел 1.1. *Разширяване на мрежата от социални услуги за подкрепа, предоставяне на добра грижа, социална интеграция и индивидуално развитие на уязвими деца и техните семейства.*

Мярка 1.1.1. *Предоставяне на подкрепа на поне 80 % от уязвими деца и семейства в община Раднево*

Дейност 1.1.1.1. Продължаване дейността на ЦОП в гр. Раднево с настоящ капацитет 40.

Дейност 1.1.1.2. Разширяване обхвата на ЦОП, чрез закупуване на автомобил, който ще осигури мобилност на екипите и възможност за подкрепа на нуждаещи от отдалечените от общинския център населени места.

Мярка 1.1.2. *Осъществяване на комплексна програма за ранно детско развитие в община Раднево с обхват на поне 40% от уязвимите семейства и деца.*

По тази мярка на територията на общината да се осъществяват дейности за насърчаване развитието на деца 0-7 години. Фокусът на дейностите е насочен към развиване и подобряване на уменията за родителстване на родители с малки деца, стимулиране на развитието на децата в тази възраст, включване в предучилищна

подготовка и училищно образование. Дейностите ще включват партньорство между социален, образователен и здравен сектор.

Дейност 1.1.2.1. Превенция на нежелана и ранна бременност.

Развитие на услуги „Семейно консултиране и подкрепа на родители на деца от 3 до 7 г. и „Семейно консултиране“. Развиването на услугата пряко ще допринесе и за превенция на нежелана бременност, както и за намаляване риска от изоставяне и институционализация на новородени деца.

Дейност 1.1.2.2. Развиване на умения за родителстване и пренатална¹ подкрепа.

Дейността предвижда съвместна работа на ЦОП, здравен медиатор, лични лекари, лекари специалисти от доболнична и медицинска помощ. Фокусът на дейността е насочен към: подкрепа, информиране и консултиране за необходимостта от ранна регистрация на бременността; включване на социален работник при проследяване на бременността (на здравословното състояние на бременната и на социалната среда) при всички регистрирани случаи; установяване на възможни рискове за детето - от здравословен и/или социален характер и стартиране на социална работа при установен риск от раждане на дете с увреждане или риск от изоставяне.

Дейност 1.1.2.4. Осигуряване на здравни грижи.

Тази дейност ще бъде осъществявана съвместно от ЦОП, общинска администрация, здравен медиатор, детски заведения, лични лекари и ще включва: проследяване развитието на детето /с висока интензивност през първата година/; информиране и консултиране по въпроси, свързани с развитието на детето; информиране и консултиране по въпроси, свързани с нуждите на детето и умения за разпознаването им; извършване на редовни имунизации. Съвместна работа със здравен медиатор за обхващане на деца от етническите общности в неравностойно положение.

Дейност 1.1.2.5. Услуги в подкрепа на родителската грижа за деца до 7 години.

Предоставят се от ЦОП, общинска администрация, лечебни заведения, образователни институции, дирекция “Социално подпомагане.

Чрез създаване на мобилен екип в ЦОП ще се насърчава записването на децата в ясли и детски градини.

Мярка 1.1.3. Създаване на условия за ефективна превенция на изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции чрез услуги за подкрепа на биологичното семейство.

Дейност 1.1.3.1. Ранна превенция на изоставянето и задържане на новородени деца в биологичното семейство.

В рамките на дейността следва да се реализират и съвместни инициативи на лечебни заведения, ЦОП, общинска администрация, Дирекция „Социално подпомагане“/ОЗД и др. насочени към информиране и консултиране на родилки; предотвратяване на случаите на скрито осиновяване, включване на проучване в административните процедури при припознаване на дете на ниво родилно отделение; предоставяне на информация за последиците от институционалното отглеждане на деца, особено в първите 6 месеца от раждането. Провеждане на информационни кампании и обучения.

Дейност 1.1.3.2. Подкрепа за развитието на социалните ресурси на уязвими семейства.

Дейността ще бъде осъществявана съвместно от ЦОП и ЦСРИ, ДСП, бюра по труда, образователни структури, медицински професионалисти, общинска администрация и др., като включват - информиране и консултиране за наличните форми на социално подпомагане и подкрепа, достъп до административни услуги; подкрепа и придружаване за достъп до административни и други услуги за социална подкрепа; подкрепа за достъп до услуги по професионално ориентиране, квалификация и преквалификация, активни мерки на пазара на труда и заетост; подкрепа за достъп до здравни грижи – издирване, подкрепа и консултиране за здравно осигуряване и налични здравни грижи; семейно консултиране и подкрепа на семействата за преодоляване на семейни кризи и взаимоотношения в семействата, което ще се осъществява от ЦОП.

Дейност 1.1.3.3. Изграждане на работещо сътрудничество и обмен на информация между системата на здравеопазването и социалните услуги /ЦОП и ЦСРИ/ за пренатална диагностика, ранна регистрация на бременността и ранно установяване на риска от увреждане; предоставяне на психологически консултации и подкрепа на родителите преди и непосредствено след раждане на дете с увреждания.

Мярка 1.1.4. Реализиране в община Раднево на програми за превенция и защита на децата от всякакви форми на злоупотреба, насилие, експлоатация и трафик.

Дейностите са насочени към създаване на система от мерки за превенция на насилието над деца; намаляване на агресивното поведение и отношения сред децата и предприемане на мерки за ограничаване на насилието от страна на деца. Дейностите са насочени и към създаване на чувствителност сред населението и ангажираните професионалисти за причините и формите на насилие, както и за симптомите за извършено насилие.

Като цяло дейностите се осъществяват от ЦОП, Дирекция „Социално подпомагане“/Отдели „ЗД“, МКБППМН, органите на МВР и пробационните служби, лечебни заведения, образователни институции и др.

Дейност 1.1.4.1. Образователни програми и кампании във всички детски градини и училища, както и в рамките на ЦОП, насочени към превенция на агресивно поведение сред деца, развиване на познание за насилието и неговите симптоми и умения за защита от насилие: провеждане на лекции и дискусии в часа на класа; организиране на хепънинги, между училищни прояви и инициативи на общинско ниво.

Програмите и кампаниите ще бъдат осъществявани от детските градини, училищата, ЦОП, МКБППМН, органите на МВР, като се използват материали, разработени от ДАЗД, НПО и други организации.

Дейност 1.1.4.3. Обществени кампании за предотвратяване на насилието и други форми на злоупотреба и експлоатация.

Програмите и кампаниите ще бъдат осъществявани от МКБППМН, ЦОП, общинска администрация, органите на МВР, НПО. Темите ще включват различните форми на насилие (физическо, сексуално и психологическо), злоупотреба, експлоатация, тежки форми на детски труд, negliжиране. Те ще са насочени към деца, родители, професионалисти и широката общественост. Програмите ще използват материали, разработени от ДАЗД, УНИЦЕФ, НПО и други организации.

Дейност 1.1.4.4. Преодоляване на последиците от преживяното насилие за деца, жертви на насилие и/или трафик.

Услугите за реализация на дейността ще се предоставят от мултидисциплинарния екип на местно ниво, като включват предоставяне на консултиране и рехабилитация.

Дейност 1.1.4.5. Превенция на безнадзорността и тежките форми на детски труд и подкрепа за реинтеграция на децата на улицата. В рамките на дейността ще се реализира:

Работа с уязвими семейства и деца от ЦОП за подобряване на взаимоотношенията в семействата, развиване на социалните им ресурси, съдействие за решаване на битови и жилищни проблеми.

Дейности 1.1.4.6. Подобряване на възможностите за реакция в случаите на насилие над деца.

Дейността ще се реализира от ОЗД, община, ЦОП, органи на МВР, МКБППМН, Работата на сформирания екип на ниво община за реализация на Координационния механизъм и ще се изразява в: Утвърждаване на местно ниво на практиките и механизмите за действие регламентирани в Координационния механизъм; Изпълнение на полицейска закрила и предоставяне на специализирана подкрепа, както и настаняване в Кризисните центрове.

Мярка 1.1.5. Включване на поне 90% от децата в предучилищна възраст в детска градина и на всички деца в задължителна училищна възраст в подходяща форма на образование.

В посочените по-горе мерки и дейности са описани услуги за подкрепа на уязвими семейства, като се очаква планираните интервенции да имат ефект и върху включването на децата в предучилищна и задължителна училищна възраст в съответна форма на подготовка и образование. В настоящата мярка са включени допълнителни и пряко насочени към реализация на мярката дейности.

Планираните инициативи и дейности се изпълняват съвместно от училища, РИО, общинска администрация, детски заведения, Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности (РЦПНОВДУСОП) и ЦОП, в синхрон с националните приоритети за осигуряване на равен достъп до образование и развитие на интегрирано и включващо образование.

Дейност 1.1.5.1. Утвърждаване на общинска политика и мерки за осигуряване на правото на децата на достъп до образователни услуги и превенция на отпадането от училище. Мерките са с фокус върху целенасочени дейности за подобряване привлекателността на училището и мерки за превенция на отпадането в рамките на училищния процес; пълно обхващане на децата в предучилищна подготовка - задължителен подготвителен клас и осигуряване на програми за социализиране и усвояване на български език от децата-билингви от етнически общности в неравностойно положение в детските градини и начален курс в училищата с подкрепата на помощник на учителя. Провеждане на кампании за обхващане на децата в подготвителен клас/група и осъществяване на постоянно наблюдение върху нивото на посещаемост; Организиране на групи за подготовка за постъпване в училище за деца, които не владеят български език в ЦОП; Включване на децата и младежите в живота на училището, в т.ч. и при вземане на решения, отнасящи се до децата; Промяна на практиката на преподаване към включване на интерактивни методи в училище.

Специфична цел 1.2. *Създаване на нови социални услуги и увеличаване капацитета на съществуващи услуги, които развиват и подкрепят форми на алтернативна семейна грижа.*

Мярка 1.2.1. *Предоставяне на подкрепа на роднини и близки, при които са настанени изоставени и negliжирани деца, лишени от родителска грижа.*

Настаняването при близки или роднини и осиновяването осигуряват устойчива семейна грижа за детето и трайно решаване на проблема за бъдещето на изоставените деца. Мярката включва съвместни дейности на ЦОП и ОЗД за настаняване в семейства на близки и роднини на деца от специализирани институции и деца в риск от изоставяне.

Дейност 1.2.1.1. Подкрепа за семействата на роднини или близки, които отглеждат деца като мярка за закрила. Предоставя се от Д СП/ОЗД, ЦОП и ЦСРИ в Община Раднево и включва: Подкрепа на роднини или близки при поемане на грижата за новородени и по-големи изоставени или в риск от изоставяне от биологичните си родители деца; Мобилизиране ресурсите на разширеното семейство в подкрепа на детето и възрастните поели грижата за него; Оказване на продължаваща подкрепа.

Мярка 1.2.2. Развитие на Приемната грижа в община Раднево.

Мярката включва развиване на приемна грижа в рамките на ЦОП и в общината. Община Раднево предоставяше услугата по национален проект, чрез който Кмета на общината е доставчик на услугата „Приемна грижа”. Сформираният екип по приемна грижа предоставяше услуги свързани с популяризиране, подбор, оценка, обучение, подкрепа при отглеждане на дете от приемни родители. От началото на 2016г. е в ход процес на продължаване предоставянето на социалната услуга чрез ново проектно финансиране по ОП „РЧР” за нов тригодишен период. Понастоящем приемната грижа все още не е държавно-делегирана дейност.

Дейност 1.2.2.1. Развитие на дейности по приемна грижа в ЦОП гр. Раднево.

Дейностите на ЦОП включват: Провеждане на кампании и информационни срещи; информационни кампании за популяризиране на приемната грижа на общинско ниво; подготовка на обучителни материали и обучение на приемните родители; Подкрепа за приемните семейства в процеса на напасване; Наблюдение и подкрепа на приемното семейство.

Мярка 1.2.3. Развиване на услуги в подкрепа на осиновяването в община Раднево.

Като цяло мярката се изпълнява от Съвета по осиновяване към РДСП Стара Загора, Дирекция „Социално подпомагане”/Отдели „ЗД”, ЦОП.

Дейност 1.2.3.1. Проучване и подготовка на кандидат осиновители - предоставя се от Отдел „ЗД” в Дирекции „СП”. Реализира се по регламентирана процедура. Обучението на кандидат-осиновители се реализира от ЦОП, като лицата се насочват от ОЗД.

Дейност 1.2.3.2. Подкрепа на осиновители и осиновени, като дейността включва: Подкрепа и мотивиране в следосиновителния период; Подкрепа в периода на прием на осиновеното дете в семейството – подкрепа в ежедневните грижи.

Специфична цел 1.3. Осигуряване на условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството чрез разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги.

Мярка 1.3.1. *Прилагане на мерки за ранна диагностика и навременна интервенция на увреждането/заболяването при деца с увреждания.*

Дейност 1.3.1.1. Осигуряване на здравни грижи.

Тази дейност ще бъде осъществявана съвместно от ЦОП, общинска администрация, здравен медиатор, детски заведения, лични лекари и ще включва: проследяване развитието на детето /с висока интензивност през първата година/; информирание и консултиране по въпроси, свързани с развитието на детето; информирание и консултиране по въпроси, свързани с нуждите на детето и умения за разпознаването им; извършване на редовни имунизации. Съвместна работа със здравен медиатор за обхващане на деца от етническите общности в неравностойно положение.

Мярка 1.3.2. *Осигуряване на достъп до адекватна и гъвкава дневна, почасова грижа и заместваща грижа за децата с увреждания, отглеждани в семейна среда.*

Дейностите за реализация на мярката включват - развитие на ЦСРИ, при което да се спазват принципите на гъвкавост на услугите и съответствие с конкретните индивидуални потребности на децата и семействата, както за социализацията на децата с увреждания, така и за осигуряването на възможност за техните родители да работят; интеграция на деца с увреждания в масови ясли и детски градини - включително тяхното адаптиране, осигуряване на транспорт, както и да се анализират възможностите за алтернативна услуга в детска градина за почасово гледане на деца с увреждания.

Дейност 1.3.2.1. Продължаване дейността на ЦСРИ за лица и деца с увреждания в община Раднево с капацитет 40 места.

Дейност 1.3.2.2. Семейно консултиране и подкрепа за родителите, отглеждащи деца с увреждания от ЦОП.

Дейност 1.3.2.3. Осигуряване консултации и подкрепа от ОЗД в Д СП.

Мярка 1.3.3. *Подкрепа на родителите за отглеждане на децата с увреждания в семейството.*

Дейност 1.3.3.1. Създаване на условия за развиване и разширяване на програмите, които предлагат домашни грижи - Личен асистент, Социален асистент и Домашен помощник за деца с увреждания. Услугите са насочени към деца с различни увреждания нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си. Фокуса е върху

предоставянето на грижи в семейна среда на деца и предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства с дете с трайно увреждане.

Дейност 1.3.3.2. Осигуряване на помощни средства по Закона за интеграция на хората с увреждания чрез Дирекция „Социално подпомагане”.

Дейност 1.3.3.3. Осигуряване на безплатна храна по домовете на деца с увреждания от Домашен социален патронаж -Раднево.

Специфична цел 1.4. Осигуряване на подкрепа на уязвими семейства за превенция на рисково поведение и negliжиране на децата. Оказване на подкрепа в процесите по извеждане на деца от СИ.

Мярка 1.4.1. Развиване на услуги в общността за подобряване на родителския капацитет и за превенция на negliжирането на децата, отглеждани в семейна среда.

Мярката е насочена към подкрепа и подобряване на родителската грижа и ще спомогне за ограничаване мащабите на negliжирането на деца в семейна среда. Подпомагането на процеса на развиване на родителски умения ще способства създаването на условия и благоприятна семейна среда за максимално развитие възможностите на децата.

Дейност 1.4.1.1. Услуги в рамките на ЦОП за развиване на родителските умения. Подкрепата за семейства с деца в риск за превенция на изоставянето и negliжирането на деца, отглеждани в семейна среда включва посредничество, информиране, социални, правни, психологически консултации за уязвими семейства с деца; повишаване на чувствителността – промяна на нагласите и уменията на родителите за стимулиране на ранното детско развитие. Дейността би могла да се реализира и чрез организирането и провеждането на „Училище за родители”.

Дейност 1.4.1.2. Включване на училището и гражданските организации за подобряване на грижата за децата в семейството. Инициране и изпълнение на дейности в училище за консултиране, развитие на родителския капацитет и уменията за отговорно родителство.

Мярка 1.4.2. Програми за превенция на рисково поведение при деца и младежи.

Дейност 1.4.2.1. Образователни програми и кампании в училище, в рамките на ЦОП, НПО и други организации за превенция на рисково поведение (агресия; насилие;

отклоняващо се поведение; рисково поведение на деца и младежи); провеждане на здравна и социална просвета против зависимостите; лекции и дискусии в часа на класа; организиране на хепънинги; между училищни прояви и инициативи на общинско ниво.

Дейност 1.4.2.2. Развиване и утвърждаване дейността на МКБППМН – Раднево за работа с деца с проблемно поведение и техните родители и роднини полагащи грижи.

Мярка 1.4.3. *Подкрепа за преодоляване на последиците от рисковото поведение при децата и младежите.*

Мярката цели осигуряване на подкрепа за преодоляване на проблеми, свързани с отклоняващото се поведение и поведение на конфликт със закона чрез индивидуална директна работа с деца - консултиране и подкрепа за деца, както и за техните семейства. Планира се организирането на извънкласни занимания и дейности за деца с девиантно поведение – спорт, клубове по интереси и др.; образователни програми за правата и задълженията на гражданите и санкциите при нарушаването им. С развиването на съществуващите социални услуги и създаването на нови да се подкрепи процеса на реформа на детското правосъдие и закрила на детето.

Дейност 1.4.3.1. Съвместни дейности на МКБППМН и обществените възпитатели в общината, заедно с ДСП/ОЗД в подкрепа на деца с рисково поведение и жертви на насилие.

Дейност 1.4.3.2. Съвместни дейности на ЦОП и ДСП/ОЗД – за подкрепа за деца, жертви на насилие, трафик и зависимости, както и специализирани програми за работа с деца извършители на противообществени прояви, насилие, рисково поведение.

Мярка 1.4.4. *Развиване на услуги за реинтеграция на децата от специализираните институции или настаняване в алтернативна семейна грижа.*

Дейностите по тази мярка ще се изпълняват текущо, като част от регламентираните дейности на ЦОП, ДСП/ОЗД, НПО и специализираните институции по подкрепа на настанените деца, както и целенасочено с по-широк обхват, в съответствие с обезпечените национални проекти и съществуващите ресурси на местно ниво.

Дейност 1.4.4.1. Интеграция в разширено семейство - услугите по интеграция на деца от институции в семейство на роднини или близки, в т.ч. и в разширеното семейство ще се предоставят приоритетно от ДСП/отдел „ЗД” и ЦОП , с подкрепата на НПО и други организации. Като цяло дейността е насочена към подкрепа на детето и на

семейството и включва подкрепа за възстановяване на прекъснатите връзки на децата с техните близки или роднини; подкрепа на детето в периода на адаптация в разширеното семейство; подкрепа на роднини или близки при поемане на грижата за деца, отглеждани в институции; консултиране, практическа подкрепа, съдействие, информиране, посредничество, материална и финансова подкрепа в процеса на отглеждане на изведените от институция деца.

Дейност 1.4.4.2. Настаняване на деца от СИ или резидентни услуги в приемни семейства

Услугите ще се предоставят приоритетно от Дирекция „Социално подпомагане“/отдели „ЗД“ и ЦОП в съобразно планирани дейности.

Дейност 1.4.4.3. Подкрепа на осиновяването. Услугите ще се предоставят от ДСП/отдел „ЗД“ и ЦОП - обучение и оценка на кандидат осиновители, подкрепа на детето и на семейството в след осиновителния период, формиране на групи за подкрепа на осиновени деца и осиновители.

Мярка 1.4.5. *Предоставяне на социални услуги от резидентен тип със среда близка до семейната, за деца и младежи от специализирани институции, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.*

ЦНСТ представлява резидентна форма на грижи за деца, за които за изчерпани възможностите за осигуряване на семейна среда и се предполага, че настаняването им ще бъде дългосрочно. Центровете предоставят подслон и ежедневни грижи за настанените деца, като осигуряването на здравни, образователни и други услуги се предоставят приоритетно извън мястото за живеене, за да бъдат създадени условия за социална интеграция.

Дейност 1.4.5.1. Продължаване дейността на ЦНСТ за деца в риск в гр. Раднево, с настоящ капацитет 15 места.

Специфична цел 1.5. *Осигуряване на равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование за децата от рискови общности и уязвими групи.*

Мярка 1.5.1. *Гарантиране на задължителното предучилищно образование за всички деца в община Раднево.*

Дейност 1.5.1.1. Обхващане на всички деца в предучилищно образование от 5-годишна възраст чрез издирване на всички подлежащи деца и записване в предучилищна подготовка. /изпълнява се от учителите, с подкрепата на общината, ДСП/ОЗД, ЦОП; разкриване на достатъчен брой подготвителни класове в училище и/или предучилищни групи в детските градини; срещи и посещения по домовете за информиране и мотивиране на родителите.

Дейност 1.5.1.2. Целеви мерки за назначаване на помощници на учителя, особено в училища със смесен етнически състав (с допълваща целева подкрепа от общината).

Мярка 1.5.2. *Програми за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпаднали деца и младежи.*

Дейност 1.5.2.1. Развитие на смесени образователно-социални услуги в ЦОП за превенция на отпадането и задържане на децата в училище. Изграждане на партньорство и взаимодействие между социалните услуги, от една страна, и организациите, ангажирани с образованието (училищата, НПО, и пр.), от друга страна, за образователна интеграция и реинтеграция на децата.

Дейност 1.5.2.2. Хоризонтални мерки за подобряване на привлекателността на училището, които обхващат всички деца и млади хора в училище и са насочени към осигуряване на инициране и изпълнение на програми и инициативи за повишаване на интереса към учене, включване на децата и младежите в живота на училището, в т.ч. и при вземане на решения, отнасящи се до децата; извънкласни и извънучилищни дейности за мотивация на децата и техните родители - включване на децата в извънучилищни занимания в рамките на учебната година (ателиета по интереси, школи по изкуства, спортни състезания); осмисляне на свободното време на децата и младежите; обучения на учителите и препоръки за промяна на практиката на преподаване на учителите и включване на интерактивни методи.

Дейност 1.5.2.3. Развитие на образователно-социални услуги за връщане в училище на отпадналите от училище деца, които се изпълняват от ЦОП, училища, училищни настоятелства, читалище и в тясно сътрудничество с ДСП/ОЗД и общинска администрация, включващи посещения на място и срещи за издирване на отпадналите деца; срещи, консултации, инициативи за мотивиране на децата и техните родители;

организиране на консултации, занимални и помощ от учителите за наваксване на учебния материал от децата и младежите.

Дейност 1.5.2.4. Разработване на целеви програми и инициативи за подобряване на образованието в училищата, които се изпълняват с подкрепата на РИО, община и НПО. Специално внимание на мерките за наблюдение и контрол върху посещаемостта и качеството на образованието на пътуващите ученици към защитени и средищни училища в областта.

Мярка 1.5.3. *Осигуряване на качествено интегрирано образование за децата с увреждания.*

Дейност 1.5.3.1. Обхващане на деца с увреждания от масови детски градини и ясли. Изготвяне на план за действие в общината, в който ще се предвиди осигуряване на места за интегриране на деца с увреждания в общите групи в масовите детски градини, вкл. подкрепа за адаптиране към средата, осигуряване на транспорт и др.

Дейност 1.5.3.2. Интегриране на децата с увреждания в масови училища за обучение с подкрепата на ресурсни учители- осъществява се от училищата, РИО, Ресурсен център към РИО с подкрепата на общината, която трябва да реализира дейности за осигуряване на необходимата достъпна среда за децата с увреждания - вътре и извън сградата на училището.

Мярка 1.5.4. *Целенасочена политика за приобщаване на родителите и общността в учебно-възпитателния процес на техните деца.*

Дейност 1.5.4.1. Обучения за изграждане на капацитет в училищата и детските градини за включване на родителите и създаване на интегрираща среда в училище: обучения на учители и директори на училища и детски градини – методи и подходи за включване на родителите и приобщаване на родителите към образованието на техните деца; разпространение на обучителни материали за работа с родителите; обмяна на опит и добри практики с други училища и детски градини.

Дейност 1.5.4.2. Инициативи и съвместни дейности в училище за изграждане на връзката между трите страни: училище/учители – родители/общност – деца/ученици с подкрепата на общинска администрация, ПИЦ, РИО и гражданския сектор.

Дейност 1.5.4.3. Развиване капацитета на училищни настоятелства, НПО за подкрепа на интегрираното образование с участието на родителите и местните общности:

създаване, активизиране, консултиране, обучения и техническа помощ на Училищните настоятелства в училищата от областта.

Таблица 1: Планирани социални услуги и мерки в община Раднево –

Направление 1: Уязвими деца и техните семейства

№	Услуга, име вид ²	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус – налична/нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
1	ЦОП (ДДД)	Деца и семейства в риск Деца в риск от отпадане от училище Деца, необхванати и отпаднали от училище	Раднево	40	40	40	Превенция на изоставяне; Подкрепа на семейството при отглеждане на детето; работа с деца и родители за връщане в училище, Консултации; Услуги за деинституционализация Реинтеграция в семейството, превенция на насилието.	Раднево	Налична
2	ЦСРИ (ДДД)	Лица и деца с увреждания, временно нетрудоспособни и лица в неравностойно положение.	Раднево	40	40	40	Медицинска, социална и психологична рехабилитация, консултации – социални, здравни, психологически и пенсионни, умения за самостоятелност. Занимания в компютърен кабинет. Организиране на свободното време. Осигурен специализиран превоз до ЦСРИ. Мобилност в селата от общината.	Раднево	Налична
3	ЦНСТ (ДДД)	За деца в риск	Раднево	15	15	15	Задоволяване на основни жизнени потребности. Осигуряване на безопасна и сигурна среда за живеене. Психологическа подкрепа на децата и техните семейства.	Раднево	Налична

² Отбелязва се видът на планираните социални и др. услуги, като държавно-делегираны дейности (ДДД), общински дейности, смесени услуги и пр.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги - Община Раднево, обл. Стара Загора

2016 година-2020 година

№	Услуга, име вид ²	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус – налична/нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
							Предоставяне на набор от услуги, грижа и занимания за формиране и развитие на различни навици и умения. Организиране на свободното време и създаване на условия за индивидуална изява на способностите на всяко дете.		
4	Приемна грижа (проектно финансиране по ОП РЧР)	Деца в риск, изведени от СУ или семейство	Община Раднево				Отглеждане на деца в риск, в семейна среда	Раднево	Налична
5	Домашен социален патронаж Общинска дейност	Деца с увреждания	Община Раднево	20	20	20	С решение на Общински съвет – Раднево – безплатно предоставяне на храна по домовете.	Раднево	налична
6.	Здравни медиатори (ДДД)	Уязвими групи от компактни ромски общности: - деца - бременни - възрастни хора - хронично болни - хора с увреждания	Раднево				Подпомагане на процеса на достъп до услуги в сферата на здравеопазването. Осъществява контакти между ОПЛ, други мед. специалисти и пациенти. Профилактика за деца и възрастни; участие в превенция на изоставянето, дейности в подкрепа на майчинството. Консултиране на целевата група по проблемите на семейното планиране и репродуктивното здраве.	Раднево	Налична

4.2. Направление 2: Лица с увреждания.

Приоритет: Осигуряване на условия за социално включване на лица с увреждания.

Обща цел: Развитие на нови социални услуги за социално включване и подобряване качеството на съществуващите услуги за лица с увреждания.

Специфична цел 2.1. *Да се развие алтернативна резидентна грижа от семеен тип за хората с увреждания, настанени в специализирани институции.*

Мярка 2.1.1. *Изграждане на алтернативни социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.*

Услугите от резидентен тип включват Защитени жилища, Преходни жилища, Наблюдавани жилища, Центрове за настаняване от семеен тип и нови форми за малки групови домове с малък капацитет и гъвкави грижи, адаптирани към индивидуалните потребности на отделните клиенти, в съответствие със съвременните стандарти. Те ще предоставят подобрена резидентна грижа в среда, близка до семейната за хора с увреждания, които не са в състояние да живеят сами и имат нужда от резидентна услуга. Услугите в общността и от резидентен тип за хора с увреждания ще се развият съобразно Национален план за изпълнение на стратегията за дългосрочна грижа.

Специфична цел 2.2. *Да се осигурят условия за достоен и пълноценен живот на хората с увреждания в семейна среда, чрез разкриване на услуги и грижа в общността.*

Мярка 2.2.1. *Подкрепа от ЦСРИ с мобилни екипи за обхващане на хората с увреждания на територията на община Раднево.*

ЦСРИ гр. Раднево цели осигуряване подкрепа и предоставяне на комплекс от социални услуги, медицинска и социална рехабилитация, социално-правни консултации, образователно и професионално обучение и ориентиране както за децата, така и за възрастните хора с увреждания. В рамките на ЦСРИ за хора с увреждания се предвижда подкрепа за възрастни лица/деца с увреждания и техните семейства. Освен това семействата и близките, които полагат грижи за хора с увреждания ще получават в ЦСРИ

специализирана подкрепа, информиране и консултиране (здравно, психологическо, социално).

Дейност 2.2.1.1. Продължаване дейността на ЦСРИ за лица и деца с увреждания в община Раднево с капацитет 40 места.

Мярка 2.2.2. *Разкриване в община Раднево на ДЦВХУ за пълнолетни лица с увреждания с капацитет 20 места. Разкриването е планирано след 2017г.*

Дейност 2.2.1.1. Подготовка и планиране разкриването на нова услуга в общността.

Дейност 2.2.1.2. Осигуряване на подходяща материална база.

Дейност 2.2.1.3. Оборудване и обзавеждане на помещенията в ДЦВХУ.

Дейност 2.2.1.4. Набиране на персонал за новоразкритата услуга.

Дейност 2.2.1.5. Стартиране дейността на Дневен център за възрастни хора с увреждания.

Мярка 2.2.3. *Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства.*

Спектърът на тези услуги обхваща както ежедневни дейности в къщи (като помощ при хранене, обслужване, помощ за излизане и придвижване), така и предоставяне на дневни и почасови услуги извън дома (дневни центрове и алтернативни форми на заместваща грижа).

Дейност 2.2.3.1. Разкриване на нови услуги и разширяване обхвата на наличните услуги, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания като домашен помощник, социален и личен асистент чрез Националните и Оперативни Програми /личен асистент, социален асистент, домашен помощник/.

Дейност 2.2.3.2. Включване на допълнителни услуги към Домашния социален патронаж и по-пълно обхващане на хората с увреждания от малките населени места.

Мярка 2.2.4. *Развиване на целева общинска политика/мерки за социално включване на хората с увреждания.*

Дейност 2.2.4.1. Подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в общественото пространство, културни и здравни центрове, училища и детски градини, предприятия и пр.

Дейност 2.2.4.2. Дейности на Дирекция "Бюро по труда", община и местни работодатели за предоставяне на услуги, насочени към заетост, професионално

ориентиране и професионална квалификация (преквалификация), обучение и практически умения за лицата с увреждания с право на работа.

Дейност 2.2.4.3. Прилагане на общински и национални мерки за осигуряване на възможности за независим самостоятелен живот.

Мярка 2.2.5. *Планиране на дейностите по деинституционализация на грижите за хора с увреждания, съобразно План за изпълнение на Национална стратегия за дългосрочна грижа.*

В зависимост от реализиращите се на национално ниво политики по деинституционализация на услугите за възрастни хора с увреждания и съобразно утвърдени и ресурсно обезпечени стратегически документи в сферата, ще се планират и реализират конкретни мерки, дейности и услуги на регионално и местно ниво.

Таблица 2: Планирани социални услуги и мерки в община Раднево

Направление 2: Лица с увреждания

№	Услуга, име вид ³	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус – налична/нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
1	Дневен център за възрастни с увреждания (ДДД)	Възрастни с психични разстройства и хронични психични проблеми, живеещи в семейна среда	Община Раднево	0	0	20	Дневни и почасови грижи Медицинска и социална рехабилитация, трудотерапия, консултиране, арттерапия.	Гр. Раднево	Нова за разкриване след 2017 година, проектно финансиране по ОП РЧР, съобразно План към НСДГ
2	ЦСРИ (ДДД)	Лица и деца с увреждания, временно нетрудоспособни и лица в неравностойно положение.	Община Раднево	40	40	40	Медицинска, социална и психологична рехабилитация, консултации – социални, здравни, психологически и трудотерапия. Изграждане на умения за самостоятелност. Занимания в компютърен кабинет. Организиране на свободното време. Мобилност в селата от общината. Наличие на специализиран превоз.	ЦСРИ (ДДД)	Лица и деца с увреждания, временно нетрудоспособни и лица в неравностойно положение.
3	ЛА, СА, ДП (Проектно финансиране от ЕСФ)	За деца, възрастни и стари хора с увреждания	Община Раднево	-			Грижи за нуждаещите се в семейна среда. Възможност за социално включване.	Гр. Раднево	Налична, проектно финансиране
4	ЛА (НП АХУ)	За деца, възрастни и стари хора с увреждания	Община Раднево	-			Грижи за нуждаещите се в семейна среда. Възможност за социално включване.	Гр. Раднево	Налична,

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги - Община Раднево, обл. Стара Загора

2016 година-2020 година

№	Услуга, име вид ³	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус – налична/нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
5	СУ - клубна форма <i>финансирането е от бюджета на Община Раднево</i>	хора с увреждания	община Раднево					Гр. Раднево	налична

4.3. Направление 3: Стари хора

Приоритет: Подобряване качеството на живот и грижа за старите хора.

Обща цел 3: Да се подобри качеството на живот на старите хора във всички населени места в областта, като се спазва принципът за независим живот в семейна среда или в среда близка до нея, чрез развитие на широка мрежа от услуги в общността и осигуряване на достъп до качествена резидентна грижа.

Специфична цел 3.1. Развиване на широка мрежа от услуги, предоставяни в домашна среда, с цел осигуряване на спокоен и достоен живот на старите хора.

Мярка 3.1.1 Развиване на функциите и дейностите на Домашен социален патронаж и развитие на мобилни услуги за обхващане на малките изолирани населени места в общината.

Домашният социален патронаж е мобилна услуга с традиции и е добре позната. Тя достига до домовете на своите клиенти и има потенциал да изгради широка мрежа от услуги за подкрепа в ежедневието на стари хора в семейна среда и особено за самотно живеещи в изолирани населени места, които нямат достъп до други социални услуги. Тези дейности предполагат допълнително финансиране и ресурси, които надхвърлят възможностите на общинските бюджети и изискват привличане на средства от програми и от местния бизнес. Желателно е общините да се стремят да запазят и доразвият традиционния широк обхват на дейностите на домашния социален патронаж, които изискват повече ресурси, но решават значително по-голям кръг проблеми на старите хора и хората с увреждания, като им осигуряват подкрепа в ежедневието.

Дейност 3.1.1.1 Разширяване на предоставяните услуги от Домашен социален патронаж на нуждаещите се лица от почти всички обхванати населени места. Разширеният списък на дейности на патронажите включва:

- Предоставяне на храна по домовете и хранене;
- Помощ при поддържане на лична хигиена, медицински услуги и манипулации;

- Помощ в домакинството, подкрепа за поддържане на жилището – почистване, помощ за дребни битови услуги и ремонти, смяна на обзавеждане и осигуряване на повече пространство;

- Съдействие за пазаруване, плащане на сметки, осигуряване на технически помощни средства;

- Съдействие за достъп до здравни и социални услуги – придружаване, помощ при транспортиране, информиране за здравни услуги.

Дейност 3.1.1.2 Продължаване функционирането на Обществената трапезарии в Раднево.

Мярка 3.1.2 *Разширяване на услугите в домашна среда – Домашен помощник, Социален асистент, Личен асистент.*

Тези услуги осигуряват домашни грижи, помощ в домакинството, обслужване, помощ за излизане и придвижване и други дейности в подкрепа на стари хора, които подобряват качеството на живот на старите хора и им позволяват по-дълго да живеят в семейна среда. Реалното увеличение на тези услуги през 2016-2020г. ще зависи от предоставяните възможности за финансиране по националните програми, ОП „РЧР” и други източници на финансиране.

Дейност 3.1.2.1 Осигуряване на услугите Домашен помощник, Социален асистент и Личен асистент по Национални програми на възможно по-голям брой нуждаещи се лица, предвид идентифицираните потребности.

Дейност 3.1.2.2 Увеличаване броя на ползващите услугите Домашен помощник, Социален асистент и Личен асистент, чрез осигурено финансиране по Проекти и програми, включително и по ОП „РЧР”.

Специфична цел 3.2. *Да се осигури достъп на старите хора до качествена постоянна грижа в среда, близка до домашната.*

Мярка 3.2.1. *Подобряване на условията на живот и качеството на грижите в съществуващите специализирани институции за стари хора.*

Дейност 3.2.1.1. Продължаване и подобряване на грижата в Дом за стари хора в община Раднево с капацитет 6 места.

Дейност 3.2.1.2. Подобряване на материалната база и битовите условия в Дом за стари хора в община Раднево.

Мярка 3.2.2. *Разкриване на алтернативни резидентни услуги и нови малки домове за обгрижване на стари хора в среда, близка до семейната.*

Планирани са малки домове от семеен тип с малък капацитет и подобрена среда за стари хора с ниски доходи, които не са в състояние да живеят сами. Освен битовите и здравни грижи тук е необходимо са предоставят и възможности за повече самостоятелност на живеещите в дома - домашен интериор, възможности да си готвят и да се грижат за себе си. Предвижда се да се осигурят повече социални дейности и възможности за общуване – както с близките на настанените, така и създаване на нови контакти с хората от населеното място, с клубове на пенсионера и др., където е разположен малкия групов дом.

Дейност 3.2.2.1. Разкриване на ЦНСТ за стари хора в община Раднево с капацитет по 15 места. Предвижда се изграждането и разкриването да се извърши до 2020г., съобразно Национален план за изпълнение на стратегията за дългосрочна грижа.

Специфична цел 3.3 Осигуряване на дневна грижа, заместваща грижа и почасови услуги в общността за стари хора.

Мярка 3.3.1. *Продължаване на общинската подкрепа за дейностите на Клубовете на пенсионера, предоставящи възможности за общуване, социален живот, дребни медицински и др.услуги за старите хора с относително съхранено здраве и възможности за самостоятелно придвижване*

Таблица 3: Планирани социални услуги и мерки в община Раднево

Направление 3: Стари хора

№	Услуга, име вид ⁴	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус – налична/нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
1.	ЦНСТ за стари хора	-лица изведени от специализирани институции за стари хора и възрастни хора с увреждания; -лица, за които е налице риск от институционална грижа. -самотноживеещи възрастни лица, с невъзможност от подкрепа от близки и роднини;	Община Раднево	0	0	15	Социалната услуга създава среда за живот близка до семейната, при която лицата получават необходимата им индивидуализирана подкрепа за водене на относително самостоятелен и независим живот. Услугата се предоставя в комбинация и координация с базовите услуги в общността и с други социални услуги	Гр. Раднево	Нова за разкриване до 2020, проектно финансиране по ОП РЧР, съобразно Национален план за изпълнение на стратегията за дългосрочна грижа
2	Обществена трапезария (ФСЗ и общински бюджет)	Социално слаби лица и семейства, независимо от възрастта	Раднево	35	35	35	Предоставяне на храна на лица и семейства в неравностойно положение	Раднево	Налична
3	Домашен социален патронаж Общинска дейност	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужването, които имат нужда от грижа в	Раднево	330	330	330	Предоставяне на храна по домовете. Мобилна услуга за обхващане на селата. Разширяване на традиционните дейности на патронажа към обгрижване в дома, посредничество,	Раднево	Налична

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги - Община Раднево, обл. Стара Загора

2016 година-2020 година

№	Услуга, име вид ⁴	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус – налична/нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени нас. места без достъп до услуги					помощ в домакинството и пр., според конкретните условия, ресурси и възможности на общината.		
3	Дом за стари хора (ДДД)	Стари хора със затруднения в самообслужването, с нужда от резидентна грижа	община Раднево	6	6	- Съобразно План към НСДГ	Резидентна грижа – нужда от постоянно 24-часово обгрижване	Раднево	Налична преструктуриране до 2020 съобразно Национален план за изпълнение на стратегията за дългосрочна грижа
4	ЛА, СА, ДП (Проектно финансиране от ЕСФ)	За деца, възрастни и стари хора с увреждания	Община Раднево				Грижи за нуждаещите се в семейна среда. Възможност за социално включване.	Община Раднево	Налична
5	ЛА, (НП АХУ)	За деца, възрастни и стари хора с увреждания	Община Раднево				Грижи за нуждаещите се в семейна среда. Възможност за социално включване.	Община Раднево	Налична
6	Клуб на пенсионера Общинска дейност	Възрастни хора в пенсионна възраст	Община Раднево				Услуга за пенсионери, които нямат сериозни здравословни проблеми и се обслужват сами за разширяване обхвата на техния социален живот. Услуга и за хора с увреждания за разширяване обхвата на социалния им живот.	Община Раднево	Налична

4.4. Направление 4: Уязвими хора и общности в неравностойно положение

Приоритет: Осигуряване на условия за социално включване на уязвими хора и общности в неравностойно положение.

Обща цел: Развитие на нови социални услуги за социално включване и подобряване качеството на съществуващите услуги за уязвими хора и общности в неравностойно положение.

Специфична цел 4.1. *Да се осигурят условия за достоен и пълноценен живот на уязвими хора и общности в неравностойно положение.*

Мярка 4.1.1. *Подкрепа от ЦОП и ЦСРИ с мобилни екипи за обхващане на уязвими хора и общности в неравностойно положение на територията на община Раднево*

Преките дейности на ЦОП включват разнообразни услуги за превенция на изоставянето на деца на ранна и по-късна възраст, както и за тяхната реинтеграция, превенция на отклоняващото се поведение, насилието. Предоставят се и семейно консултиране и подкрепа; консултиране и информиране за проблеми, свързани с развитието на децата от съответната възраст; индивидуални и фамилни консултации в случаи на кризи в семейството; превенция на рисково и асоциално поведение на деца и младежи; семейно планиране, подготовка за родителстване; психологическо консултиране; обучения в умения за самостоятелен живот, превантивни програми на ниво училище, информационни кампании; оценяване, обучение, наемане и подкрепа на приемни родители, подготовка и подкрепа на осиновители.

Подкрепата за уязвими деца и семейства се осъществява не само в сградата на ЦОП, но и в дома и общността. Ползвателите на ЦОП ще бъдат насочвани от Дирекция „Социално подпомагане“/Отдел „Закрила на детето“ и други свързани структури - медицински професионалисти и лечебни заведения, детски градини и училища, структури от системата на борба с противообществените прояви, общинска администрация и др.

Мярка 4.1.2. *Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на уязвими хора и общности в неравностойно положение*

Дейност 4.1.2.1. Мерки за интеграция и реинтеграция в образованието на неграмотните и пълнолетните с ниско образование за ограмотяване на неграмотни

пълнолетни, включително за образование на пълнолетни млади хора с незавършена степен (без диплома) на основно или средно образование. Такива програми се инициират от НПО, училищни настоятелства, община и се изпълняват в тясно партньорство със специфичен принос на всички участващи организации.

Дейност 4.1.2.2. Обхващане с хоризонтални мерки и целеви инициативи за социално включване, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост и доходи, чрез включване в програми и мерки на Дирекция "Бюро по труда"; инициране и изпълнение на проекти за професионална квалификация и заетост, финансирани по действащите Национални и Оперативни Програми за развитие на човешките ресурси; подкрепа за достъп до заетост и квалификация; развитието на кооперации и социални предприятия за осигуряване на заетост за трайно безработни и хора с увреждания. Продължаване работата на здравни и осигуряване на трудови медиатори в общината.

Специфична цел 4.2. *Да се създадат условия за интеграция и реинтеграция на уязвими хора и групи от общностите в неравностойно положение, изпаднали в риск.*

Мярка 4.2.1. *Осигуряване достъп на развитие за етническите общности в неравностойно положение в община Раднево.*

Дейност 4.2.1.1. Продължаване на дейността на здравния медиатор в общината за подобряване достъпа до здравеопазване в етническите общности. Здравните медиатори изпълняват специфични задачи за достъп до информиране, консултиране и посредничество за достъп до здравни грижи. Същевременно е необходимо да се развие техният потенциал за включване в работата по превенция на изоставянето и negliжирането на деца от ромската общност. Предоставяне консултации на млади хора от уязвимите общности по въпроси за здравето, секса, профилактика и лечение на полово предавани инфекции и заболявания.

Мярка 4.2.2. *Развиване на услуги за превенция на рисково и зависимо поведение, насочени към уязвими хора, интеграция и реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение.*

Дейност 4.2.2.1. Дейности на ЦОП, ЦСРИ, ДПБ „Д-р Г- Кисъв” гр. Раднево и гражданските инициативи в общината – информиране и консултиране. Чрез функционирането им ще се подпомага приобщаването на застрашените групи към

обществото като цяло. Работата предимно ще е подкрепяща и консултативна, свързана с нуждите на отделните потребители и на семействата в общността.

Дейност 4.2.2.2. Включване на родителите и семействата в смесени социално-образователни услуги за превенция на зависимостите и рисковото поведение, изпълнявани от училища, училищни настоятелства и НПО.

Таблица 4: Планирани социални услуги и мерки в община Раднево
Направление 4: Уязвими хора и общности в неравностойно положение

№	Услуга, име вид ⁵	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус – налична/нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
1	Здравни медиатори (ДДД)	Уязвими групи от компактни ромски общности: - деца - бременни - възрастни хора - хронично болни - хора с увреждания	Раднево				Подпомагане на процеса на достъп до услуги в сферата на здравеопазването. Осъществява контакти между ОПЛ, други мед. специалисти и пациенти. Профилактика за деца и възрастни; участие в превенция на изоставянето, дейности в подкрепа на майчинството. Консултиране на целевата група по проблемите на семейното планиране и репродуктивното здраве.	Раднево	налична
2	Трудов медиатор (Общинска дейност, подкрепяна от АЗ)	Уязвими групи от компактни ромски общности - трайно безработни	Раднево				Посредничество за достъп до трудовия пазар, професионално ориентиране, квалификация, преквалификация, ограмотяване, курсове и др.	Раднево	Налична чрез Д "БТ" по НП или ОП

5. ЛОГИЧЕСКА РАМКА НА ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ В ОБЩИНА РАДНЕВО

Визия	Общинската стратегия за развитие на социалните услуги е цялостен инструмент за разработване и прилагане на секторната социална политика в община Раднево за периода 2016 - 2020 г., който се прилага чрез предлагане за обсъждане и одобрение в Общински съвет - Раднево. Тя е създадена в процес на партньорство между заинтересованите страни в община Раднево.	Анализирането на ситуацията и оценка на потребностите в община Раднево е етап от процеса на стратегическо планиране и развиване на социалните услуги, заложи в Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Раднево	2016-2020 г.
Общи цели	Индикатори за въздействие и постигната промяна в ситуацията	Източници на информация	Период за проверка
Обща цел 1			
Да се осигурят качествени и достъпни СУ в община Раднево	Създадена общинска рамка и параметрите на социалните услуги в общината	Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Раднево	2016-2020 г.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги - Община Раднево, обл. Стара Загора
2016 година-2020 година

Обща цел 2			
Да се допринесе за подобряването на качеството на живот, максималната самостоятелност , пълноценна реализация и грижа за общностите в риск	Разработена Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в Община Раднево	Годишни мониторингови доклади за напредъка на Стратегията	2016-2020 г.

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати /индикатори за изпълнението	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализация на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
Направление 1: Уязвими деца и техните семейства <u>Специфична цел 1.1:</u> Разширяване на мрежата от социални услуги за подкрепа, предоставяне на добра грижа, социална интеграция и индивидуално развитие на уязвими деца и техните семейства;	<u>Мярка 1.1.1.</u> Предоставяне на подкрепа на поне 80 % от уязвими деца и семейства в община Раднево <u>Мярка 1.1.2.</u> Осъществяване на комплексна програма за ранно детско развитие в община Раднево с обхват на поне 40% от уязвимите семейства и деца <u>Мярка 1.1.3.</u> Създаване на условия за	- Осигурена подкрепа за поне 80% от уязвимите семейства и деца в ЦОП в гр. Раднево; - Предотвратена институционализация на 90% от децата в риск от изоставяне чрез настаняване при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване (към края на стратегията); - Осигурени приемни семейства за поне 20 деца чрез увеличения брой приемни семейства до 10-15 през 2020 г. - Поне 98% от децата в задължителна училищна възраст обхванати в	- активно насочване на деца в риск и техните семейства към функциониращите социални услуги; - овладени рискови фактори свързани с изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции; - създадени системни условия за подкрепа и задържането на децата в риск в биологичното семейство; - осигурени условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството.	- Годишни планове за изпълнението на Об.СРСУ; - Данни от ДСП/ОЗД ; - Данни от Община Раднево	В края на всяка календарна година. Междинен преглед за напредъка през 2018 г.

Специфична цел 1.2. Създаване на нови социални услуги и увеличаване капацитета на съществуващи	ефективна превенция на изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции чрез услуги за подкрепа на биологичното семейство. Мярка1.1.4. Реализиране в община Раднево на програми за превенция и защита на децата от всякакви форми на злоупотреба, насилие, експлоатация и трафик. Мярка1.1.5. Включване на поне 90% от децата в предучилищна възраст в детска градина и на всички деца в задължителна училищна възраст в подходяща форма на образование. Мярка1.2.1. Предоставяне на подкрепа на роднини и	училище, подготвителни класове или групи или в подходяща форма на образование; • Намаление с 90% на отпадналите от училище деца; • Увеличен с 35 % брой на учениците от изолирани ромски квартали и децата с увреждания, завършващи основно и средно образование; • Създаден капацитет за обхващане на поне 80% от децата с увреждания в община Раднево в услуги за медицинска и социална рехабилитация и/или в различни форми на заместваща и дневна грижа; • Подобро качество на алтернативната резидентна грижа за деца, предоставена в среда, близка до семейната	- променено съотношение между предоставяните типове социални услуги;		

услуги, които развиват и подкрепят форми на алтернативна семейна грижа. Специфична цел 1.3. Осигуряване на условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството чрез разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги.	близки, при които са настанени изоставени и negliжирани деца, лишени от родителска грижа. Мярка 1.2.2. Развитие на Приемната грижа в община Раднево. Мярка 1.2.3. Развиване на услуги в подкрепа на осиновяването в община Раднево. Мярка 1.3.1. Прилагане на мерки за ранна диагностика и навременна интервенция на увреждането/заболяването при деца с увреждания; Мярка 1.3.2. Осигуряване на достъп до адекватна и гъвкава дневна, почасова грижа и заместваща грижа за децата с увреждания,	в ЦНСТ за деца/младежи без увреждания – гр. Раднево;			

Специфична цел 1.4. Осигуряване на подкрепа на уязвими семейства за превенция на рисково поведение и negliжиране на децата. Оказване на подкрепа в процесите по извеждане на деца от СИ.	отглеждани в семейна среда. Мярка 1.3.3. Подкрепа на родителите за отглеждане на децата с увреждания в семейството. Мярка 1.4.1. Развиване на услуги в общността за подобряване на родителския капацитет и за превенция на negliжирането на децата, отглеждани в семейна среда. Мярка 1.4.2. Програми за превенция на рисково поведение при деца и младежи. Мярка 1.4.3. Подкрепа за преодоляване на последиците от рисковото поведение при децата и младежите. Мярка 1.4.4. Развиване на услуги за реинтеграция на децата от специализираните институции или				

Специфична цел 1.5. Осигуряване на равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование за децата от рискови общности и уязвими групи.	настаняване в алтернативна семейна грижа. Мярка1.4.5. Предоставяне на социални услуги от резидентен тип със среда близка до семейната, за деца и младежи от специализирани институции, които не могат да бъдат изведени в семейна среда. Мярка1.5.1. Гарантиране на задължителното предучилищно образование за всички деца в община Раднево. Мярка 1.5.2. Програми за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпаднали деца и младежи.				

	Мярка1.5.3. Осигуряване на качествено интегрирано образование за децата с увреждания. Мярка1.5.4. Целенасочена политика за приобщаване на родителите и общността в учебно-възпитателния процес на техните деца.				
Направление 2: Лица с увреждания. Специфична цел 2.1. Да се развие алтернативна резидентна грижа от семеен тип за хората с увреждания, настанени в специализирани институции. Специфична цел 2.2. Да се осигурят условия за достоен и пълноценен живот на хората с	Мярка2.1.1. Изграждане на алтернативни социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната. Мярка 2.2.1. Подкрепа от ЦСРИ с мобилни екипи за обхващане на	- Подобрени условия за самостоятелен живот в домашна среда на 50% от хората с увреждания – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент; - Подобен достъп на хората с увреждания до социална и	- променено съотношение между предоставяните типове социални услуги; - намален броя на желаещите хора с увреждания за настаняване в специализирани институции; -подобрен жизнен стандарт на семейства, които се грижат за лица с увреждания; -Подобрени условия за	Годишни планове за изпълнението на Об.СРСУ; - Данни от ДСП/ОЗД ; - Данни от Община Раднево	В края на всяка календарна година. Междинен преглед за напредъка през 2018 г.

увреждания в семейна среда, чрез разкриване на услуги и грижа в общността.	хората с увреждания на територията на община Раднево. <u>Мярка 2.2.2.</u> Разкриване в община Раднево на ДЦВХУ за пълнолетни лица с увреждания с капацитет 20 места. <u>Мярка 2.2.3.</u> Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства. <u>Мярка 2.2.4.</u> Развиване на целева общинска политика/мерки за социално включване на хората с увреждания. <u>Мярка 2.2.5.</u> Планиране на дейностите по деинституционализация на грижите за хора с увреждания, съобразно План за изпълнение на Национална стратегия за дългосрочна грижа.	медицинска рехабилитация чрез ЦСРИ гр. Раднево;	самостоятелен живот в домашна среда на 50% от хората с увреждания – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент; - Подобен достъп на хората с увреждания до социална и медицинска рехабилитация чрез ЦСРИ гр. Раднево; Разкрита поне една нова СУ в общността за хора с увреждания.		

Направление 3: Стари хора <u>Специфична цел 3.1.</u> Развиване на широка мрежа от услуги, предоставяни в домашна среда, с цел осигуряване на спокоен и достоен живот на старите хора. <u>Специфична цел 3.2.</u> Да се осигури достъп на старите хора до качествена постоянна грижа в среда, близка до домашната.	<u>Мярка 3.1.1</u> Развиване на функциите и дейностите на Домашен социален патронаж и развитие на мобилни услуги за обхващане на малките изолирани населени места в общината. <u>Мярка3.1.2</u> Разширяване на услугите в домашна среда – Домашен помощник, Социален асистент, Личен асистент. <u>Мярка3.2.1.</u> Подобряване на условията на живот и качеството на грижите в съществуващите специализирани институции за стари хора.	-Предотвратена преждевременна институционализация на самотно живеещи стари хора чрез развитите услуги за грижа в домашна среда (с мобилен компонент); -Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за поне 45% от старите хора в община Раднево с приоритетно обхващане на самотно живеещите в изолирани населени места извън гр. Раднево; -Трансформиране и реструктуриране на ДСХ гр. Раднево, съобразно План за изпълнение на Национална стратегия за дългосрочна грижа; -Разкриване на резидентни услуги в среда близка до домашната за стари хора, които не са в състояние да живеят самостоятелно;	-намален брой на стари хора желаещи да бъдат настанени в специализирани институции; -Осъществени ремонтни дейности за подобряване на материалната база и условията на живот в ДСХ. - Подобрили условия за самостоятелен живот в домашна среда на 70% от старите хора – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент; - Разкрита поне една нова СУ - резидентен тип за стар хора .	Годишни планове за изпълнението на Об.СРСУ; - Данни от ДСП/ОЗД ; - Данни от Община Раднево	В края на всяка календарна година. Междинен преглед за напредъка през 2018 г.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги - Община Раднево, обл. Стара Загора

2016 година-2020 година

	Мярка 3.2.2. Разкриване на алтернативни резидентни услуги и нови малки домове за обгрижване на стари хора в среда, близка до семейната				
Специфична цел 3.3 Осигуряване на дневна грижа, заместваща грижа и почасови услуги в общността за стари хора.	Мярка 3.3.1. Продължаване на общинската подкрепа за дейностите на Клубовете на пенсионера, предоставящи възможности за общуване, социален живот, дребни медицински и др. услуги за старите хора с относително съхранено здраве и възможности за самостоятелно придвижване				
Направление 4: Уязвими хора и общности неравносложно положение		Разширен спектър от услуги за превенция и реинтеграция на рискови групи със зависимости и проблемно поведение -	- разширен спектър от услуги за подкрепа и преодоляване на последиците при жертви на	Годишни планове за изпълнението на Об.СРСУ;	В края на всяка календарна година. Междинен

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги - Община Раднево, обл. Стара Загора

2016 година-2020 година

<u>Специфична цел 4.1.</u> Да се осигурят условия за достоен и пълноценен живот на уязвими хора и общности в неравностойно <i>положение</i>. <u>Специфична цел 4.2.</u> Да се създадат условия за интеграция и реинтеграция на уязвими хора и групи от общностите в неравностойно положение, изпаднали в риск.	<u>Мярка 4.1.1.</u> Подкрепа от ЦОП и ЦСРИ с мобилни екипи за обхващане на уязвими хора и общности в неравностойно положение на територията на община Раднево <u>Мярка 4.1.2.</u> Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на уязвими хора и общности в неравностойно положение <u>Мярка 4.2.1.</u> Осигуряване достъп на развитие за етническите общности в неравностойно положение в община Раднево <u>Мярка 4.2.2.</u> Развиване на услуги за превенция на рисково и зависимо		насилие, трафик, зависимости; - разширен спектър от услуги за превенция и реинтеграция на рискови групи със зависимости и проблемно поведение; - Инициирани и развити поне 2 смесени междусекторни смесени услуги (социални услуги, здравеопазване, образование, заетост, жилища, инфраструктура); - Формулирани и осъществени общински мерки (проекти) за социално включване на уязвими общности и рискови групи.	- Данни от ДСП/ОЗД ; - Данни от Община Раднево	преглед за напредъка през 2018 г.

	поведение, насочени към уязвими хора, интеграция и реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение.				
<u>Направление 5:</u> Развитие на човешките ресурси в социалната сфера <u>Специфична цел 5.1.</u> Изграждане на капацитет за предоставяне на социални услуги; <u>Специфична цел 5.2.</u> Развиване на публично-частни партньорства в областта на социалните услуги; <u>Специфична цел 5.3.</u> Развиване на капацитет за наблюдение, оценка и		- повишен капацитет за работа с потребители на СУ на поне 25 персонал на доставчиците на услуги в община Раднево; - Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество	- Повишен капацитет за управление на СУ на поне 8 представители на администрацията, дирекция „Социално подпомагане“; -Подобрена професионална квалификация и специализирани умения за социална работа поне на 25 души персонал на доставчиците на услуги в община Раднево; -Изградени и работещи системи за супервизия във функциониращите социални услуги в община Раднево	Планове за обучение на персонала на функциониращите услуги; проведени супервизии Индивидуални планове за обучение на специалистите в общинска администрация	В края на всяка календарна година

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги - Община Раднево, обл. Стара Загора

2016 година-2020 година

повишаване качеството на социалните услуги.					

Раздел В: План за действие

6. Управление и координация на изпълнението на стратегията

Ролите и задачите на общината и институциите на общинско ниво, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни в изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги се определят от техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им.

6.1. Структури за координация на общинско ниво

Община Раднево

Общината отговаря за цялостното изпълнение на общинската Стратегия за развитие на социалните услуги на тяхната територия. За тази цел разработва, приема и прилага Общинска стратегия за развитие на социалните услуги (2016-2020 г.), чрез която на територията ѝ ще се реализира и Областната стратегия за развитие на социалните услуги. Общината разработва, приема и осъществява годишни планове за действие. Нормативно е установено, че местното самоуправление се осъществява от Общинския съвет, а местната изпълнителна дейност - от кмета и общинската администрация. Местната власт разработва и изпълнява **интегрирани политики за развитие** на хората в риск на територията на общината, като комбинира ресурсите и координира дейностите в сферата на социалното подпомагане, образование, здравеопазване, политики на пазара на труда, водени от интересите и нуждите на групите и хората в риск. Общината е доставчик на социални услуги. Общината развива интегрирани политики в подкрепа на децата в риск, хората с увреждания и старите хора. Общината осъществява годишен мониторинг и оценка на изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги и оценка на нуждите на групите в риск.

Общината се ангажира да предоставя за сведение на Областния съвет за развитие всички проекти, с които се кандидатства за финансиране на дейности по изпълнението на Общинската стратегия като част от Областната стратегия за развитие на социални услуги. Определените като ключови участници в изпълнението на стратегията докладват поне веднъж годишно на заседание на Областния съвет за развитие за извършеното, за трудностите, които срещат, както и да правят предложения за подобряване на Стратегията.

Роля и отговорности на **Общинския съвет**:

- Обсъжда и приема Общинска стратегия за развитие на социални услуги на територията на общината и годишния оперативен план за изпълнението ѝ по предложение на кмета на общината;

- Одобрява докладите за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги по предложение на кмета на общината;
- Съгласува проектни предложения за финансиране на социални услуги, които ще се развиват на територията на общината и планирани в Областната стратегия.
- Взема решения, свързани с развитие на СУ на територията на общината (откриване, закриване, разширяване, дофинансиране и пр.).

Решение за развиване на конкретна социална услуга се взема от Общинския съвет, като преди това е било разгледано в съответната постоянна комисия и консултирано по въпросите, свързани с финансирането. Предложението се внася от кмета или от общинските съветници.

Ролята на кмета на общината е ключова за цялостното изпълнение на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги. Кметът на общината:

- организира изработването на общинските програми и планове за развитие на социални услуги на територията на общината и на програмата за реализацията му и след съгласуване с Обществения съвет по социално подпомагане ги внася за обсъждане и приемане от Общинския съвет;
- организира разработването на общинските секторни политики и – след гласуването в Общинския съвет – организира цялостното им изпълнение. Кметът и общинската администрация осъществяват съгласуването на дейностите за развитие на социалните услуги с общите хоризонтални мерки за социално включване;
- ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги;
- след съгласуване с Обществения съвет представя годишен и заключителен доклад за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги за одобряване от Общинския съвет;
- участва в осъществяването на годишен мониторинг и оценка на изпълнението на общинския план за развитие на социалните услуги като част от Областната стратегия;
- търси възможности за финансиране от различни финансови източници за реализиране на конкретните общински дейности, планирани в съответния общински компонент на областната стратегия.

Общественият съвет по социално подпомагане и услуги е консултативен орган към общината за осъществяване на сътрудничество, координация и консултация между община, централни държавни органи и доставчици на социални услуги с цел реализиране на социалната политика в конкретната общината. Неговата роля в изпълнението на стратегията е свързана с:

- обсъждане на областната стратегия и включения в нея общински компонент,

- осъществяване на обществен контрол върху развитието на социалните услуги и инициативи, съобразно стратегията;
- стимулиране на партньорството между местната власт и доставчиците на социални услуги за реализиране на планираните дейности на територията на общината.

Местната власт носи конкретни отговорности също за инициирането и изпълнението на хоризонталните политики и мерки за социално включване. В този контекст, общината поема и основната отговорност за изпълнението на мерки за социално включване, предвидени в Стратегията, например:

- Координира и инициира развитието на програми за повишаване на родителския капацитет, задържане на децата в училище, повишаване на качеството на образование и превенция на рисково поведение на деца съвместно с училищата и ЦОП;
- Отговаря и осигурява условия за обхващане на всички деца на територията на общината в подготвителни групи и класове, гарантира спазването на задължителното изискване за записване на ученици в първи клас след завършена предучилищна подготовка в общинските училища;
- Координира и инициира развитието на програми в училищата за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи, както и за наваксване на образователни пропуски;
- Развива смесени социално образователни услуги в ЦОП за превенция на отпадането и задържане на децата в училище;
- Развива интегрирана политика за подкрепа на хората в пенсионна възраст чрез комбиниране на ресурсите на Домашен социален патронаж, националните и оперативните програми за предоставяне на грижи в домашна среда и за осигуряване на заетост (НПСПОЗ), клубовете на пенсионера и читалища. Разширява функциите на патронажа и развива мобилни екипи за предоставяне на домашни грижи;
- Съдейства за прилагане на адекватни мерки и работа с уязвими общности със специален фокус върху ромското население;
- Осигурява условия за посещаване в масови детски градини и училища на деца с увреждания, включително с осигуряване на транспорт и на достъпна среда.

Роля и отговорности на Дирекция за социално подпомагане:

Д СП – Раднево (заедно с отделите си по „Социална закрила” и „Закрила на детето”) носи отговорност и изпълнява конкретни задачи при реализирането на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги:

- Прави предложения до Кмета на общината за предоставяне на социални услуги в община - Раднево;
- Прави предложения до РДСП – Стара Загора за откриване, реформиране и закриване на социални услуги, съобразно планираните дейности в стратегията;
- ДСП и ОЗД управляват случаите на хората и децата в риск; разработват оценки и индивидуални планове за децата и лицата;
- Осъществява сътрудничество между общинската администрация и неправителствени организации във връзка с изпълнението на общинската стратегия и предвидените дейности в нея;
- Събира и актуализира данни на базовите индикатори и резултатите от изпълнение на социалните услуги;
- ОЗД подпомага интегрирането на деца в детски ясли, детски градини и предучилищно образование; съвместно с ЦОП – Раднево, ОЗД работи за изграждане на връзки между децата, настанени в ЦНСТ за деца/ младежи без увреждания и семейството им; провежда дейности за изграждане на родителски капацитет, за задържане и реинтеграция на децата в училище и за превенция на рисково поведение.

Предвид основните си функции, Д СП има отношение към всички заложи цели в Общинската стратегия за развитие на социалните услуги и това са задачи свързани с:

- идентифициране и насочване на случаи към социални и здравни услуги за ранна превенция; подкрепа на семейства в риск от изоставяне на дете;
- насочване на семействата на деца с увреждания към дневни центрове и детски градини за получаване на гъвкава грижа;
- насочване на семействата с увредени деца за ранна диагностика и навременна интервенция на увреждането;
- работа по изграждане на връзка между децата, настанени в СИ или услуги резидентен тип, и биологично или разширено семейство; реинтеграцията на деца в семейна среда;
- методическа подкрепа и съдействие на ЦОП за формиране на мобилни екипи;
- консултиране и насочване на семейства с деца в риск към социални услуги;
- ДСП пряко отговаря за реструктурирането и реформирането на институционалния тип грижа за деца и възрастни;
- подпомага изграждането на алтернативни социални услуги;
- подпомага общината при идентифициране на нуждаещите се възрастни хора с увреждания и стари хора от услуги в общността и други.

Същевременно взаимодействието на АСП с МТСП се определя като фактор за гарантиране на устойчивостта на изпълнението на Общинската стратегия чрез практическите възможности за осигуряване на средства за предоставяне на услуги като държавно-делегирана дейност.

Държавна агенция за закрила на детето

Общинската стратегия за развитието на социалните услуги в община Раднево, като част от Областната стратегия за развитието на социалните услуги в област Стара Загора е важен инструмент в реализацията на националните приоритети за закрила на детето и за социално включване на семейства и общности в риск. В този контекст Държавната агенция за закрила на детето оказва съществена подкрепа на заинтересованите страни в реализацията на заложените приоритети и цели на стратегията. По-конкретно ролята на ДАЗД включва:

- Отговаря и за реформирането на специализираните институции за деца;
- Оказва методическа помощ на Областна управа, местни власти и общинска администрация, юридически и физически лица, осъществяващи дейности по закрила на детето и на други държавни органи за реализиране и оценка на техните дейности при осъществяване на планираните социални услуги в областната стратегия за децата;
- Издава лицензи на доставчиците на новоразкрити социални услуги за деца;
- Контролира стандартите и критериите за качество на социалните услуги за деца и семейства.

РИО на МОН

Регионалният инспекторат по образованието на МОН Стара Загора отговаря съвместно с РДСП за координирането и изпълнение на дейностите от стратегията, свързани с образованието, като осигуряване на достъп до качествено образование на деца и ученици, реинтеграция в системата на образование на необхванати, отпаднали и нередовно посещаващи училище ученици, интегриране в системата на образование на децата с увреждания, отглеждани в семействата и от СИ, и контролира дейностите, свързани с насочване на деца със специални образователни потребности, осигуряване на учители за ресурсно подпомагане на децата с увреждания и пр. Важна роля в реализацията на мерките в сферата на образованието, заложен в Стратегията, изпълняват и **Екипът за комплексно педагогическо оценяване** към РИО на МОН, както и **Ресурсният център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности – РЦПИОВДУСОП** за област Стара Загора.

Конкретните отговорности и роля на **РИО на МОН** са:

- Носи отговорност за интегриране в системата на образование на децата с увреждания отглеждани в семействата;

- Съдейства на училищата за насочване на нередовно посещаващи училище ученици и деца с рисково поведение към отделите за закрила на детето и ЦОП;
- Осигурява методическо ръководство и насърчава училищата за развитие на дейности съвместно с ЦОП и НПО за повишаване на мотивацията на учениците за задържане в училище и за запълване на свободното им време според индивидуалните им интереси; програми и проекти за превенция на рисковото поведение на деца; за реинтеграция в системата на образование на отпаднали деца, за задържането им в училище чрез участие в извънкласни дейности според индивидуалните им интереси и за наваксване на образователни пропуски;
- Осигурява контрол върху обхващането на всички деца на територията на област Стара Загора в предучилищна подготовка и възпитание; върху редовното посещение на ученици в училище и записването на ученици в учебни заведения на територията на общината, в която живеят семействата им;
- Съдейства за извеждането на деца от помощни училища в масови училища и за осигуряването на условия съвместно с училищата за наваксване на образователните пропуски и интегрирането им с връстниците им (оценка на образователното ниво и на нуждите, изготвяне на индивидуална програма за обучение, осигуряване на допълнителни часове за компенсиране на разлики в нивото, участие в дейности за запълване на свободното време и социализация).

РИО на МОН активно си взаимодейства с местната власт, институциите от други сектори (като системата на здравеопазването, социалните услуги и заетостта) и гражданските организации при прилагането на областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Стара Загора. РИО оказва съдействие на създадените Центрове за развитие на ромските общности и НПО при изпълнението на проекти за подобряване на образователното ниво на ромската общност. Съвместно с РДСП, ДБТ и директори на училища планира програми за вечерно и професионално обучение за младежи и възрастни с основно и по-ниско образование.

Екипът за комплексно педагогическо оценяване (ЕКПО) към РИО на МОН:

- изготвя първична оценка на децата със специални образователни потребности (СОП), предварително консултирана от лекар специалист;
- насочва децата към подходяща форма на обучение;
- оказва съдействие за извеждане на деца от помощните училища като изготвя оценка за образователните им потребности.

Ресурсният център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности – РЦПНОВДУСОП за област Стара Загора е извънучилищно педагогическо учреждение със следните задачи:

- осъществява дейности по провеждане на държавната политика за интегрирано и включващо образование и изпълнява консултативни, образователно-възпитателни, рехабилитационни и координиращи функции;
- координира и осигурява условия (съвместно с общообразователните училища) за интегрираното обучение на деца със СОП, чрез изработване на индивидуални образователни програми, осигуряване на ресурсни учители и други специалисти.

Регионална здравна инспекция – Стара Загора

Държавната здравна политика на територията на областта се осъществява и организира от **Регионална здравна инспекция (РЗИ)**. **РЗИ** отговаря за координацията и изпълнението на хоризонтални здравни мерки, насочени към хората в риск на територията на област Стара Загора. Създава база данни за здравни специалисти в помощ на хора с увреждания и хора със зависимости, която се използва от ДСП за насочване и консултиране на клиенти в риск.

Конкретните им отговорности са насочени към: здравна профилактика, медицинска рехабилитация за деца и възрастни с увреждания и подкрепа за техните семейства, разработване на здравно-социални програми за семейно планиране, качествена здравна грижа в домовете за деца и хора с увреждания и стари хора във всички общини на област Стара Загора.

Дирекция Бюро по труда

Дирекция Бюро по труда в гр. Раднево участва в планирането и изпълнението на програми и активни мерки за интеграция на пазара на труда на хора в риск (лица с увреждания, младежи напускащи специализирани институции, младежи, отпаднали от училище, трайно безработни, със специално внимание към безработните от обособените ромски общности) и мерки за подкрепа на семействата на групи в риск (на деца, настанени в СИ, деца и възрастни с увреждания, живеещи в семейна среда).

Основната роля на **ДБТ** по изпълнението на стратегията включва:

- Участие в разработването на областни и местни програми за заетост и за обучение на рискови групи;
- Консултиране на младежи, напускащи и напуснали институции с цел професионално ориентиране, повишаване на квалификацията и посредничество при намиране на работа;

- Разработване на мерки и програми съвместно с общините за професионална квалификация и включване на пазара на труда на възрастни с увреждания и на роми, живеещи в затворени етнически общности;
- Участие в разработването на програми за обучение и пренасочване на персонал от СИ;
- Посредничество между работодатели и безработни от рисковите групи с цел намиране на работа;
- Съвместни дейности с институциите от други сектори (системата на здравеопазването, образованието и социалните услуги, териториалните органи на изпълнителната власт, органите на местното самоуправление, ръководствата на регионалните структури на представителните организации на работниците, служителите и на работодателите, НПО) при прилагането на областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Стара Загора.

Неправителствени организации

Важна роля в изпълнението на стратегията играят НПО – част от тях участват в предоставянето на социални услуги като преки доставчици, други допринасят за прилагането на принципите и философията на Стратегията като представители на гражданското общество и групите в риск в област Стара Загора. С активното участие на НПО в процеса ще се подобри развитието на съществуващите услуги, застъпничество, обучение, партниране в управление на услуги. Съществуващите местни НПО имат съществен принос при изпълнението на разработената стратегия за социални услуги. Тяхната роля се заключава в:

- Съвместно с общините, ДСП и граждани разработват интегрирани политики и мерки за социално включване, в съответствие с мерките в стратегията;
- Участват във формулирането и изпълнението на хоризонтални мерки и политики за социално включване като партньори на общините и/или водещи организации за проектите;
- Предоставят социални, здравни и образователни услуги на територията на общините и областта за хора в риск;
- Подпомагат училищата, ЦОП и СИ при работа със семейството и с деца за изграждане на умения за самостоятелен живот и индивидуално развитие, задържане в училище, превенция на рисково поведение и зависимости.

НПО участват в актуализирането на Стратегията, в изготвянето на годишен план за действие и в осъществяването на мониторинг и оценка на изпълнението ѝ като подпомагат събирането на данни и оценката на потребностите на крайните потребители.

6.2. Система на мониторинг и оценка. Работа на ЗМО

Механизмът за периодичен преглед или система за мониторинг е ключов инструмент за развитие на политики и програми в социалната сфера. Основната цел на мониторинга е да се направи оценка на постигнатите резултати в съответствие с предварително поставените цели. С помощта на мониторинга по-ясно се идентифицират потенциалните пречки в реализирането на социалната стратегия, както и се създават възможности за изработване на конкретни механизми за тяхното преодоляване. Мониторингът се извършва за да подпомогне процеса на управление на стратегията. Основна задача на мониторинга е да се следи постигнати ли са заложените цели и каква е ефективността на стратегията в хода на нейната реализация. В резултат на осъществявания мониторинг и оценка се направят нужните корекции в начина на изпълнение на стратегическия документ, като резултатите от мониторинга и оценката са основа за актуализацията на стратегията по отношение на стратегическите и конкретните цели, както и за препланирането на оперативните задачи в хода на изпълнението. Конкретните цели и задачи на системата за мониторинг и оценка са да осигурява актуална информация за развитието на социалната среда в област Стара Загора, да обезпечи текущия мониторинг на изпълнението на дейностите по Стратегията на областно и общинско ниво и да осигури актуализирането на Областната стратегия, както и подобряването на политиките за социално включване.

Механизмът за периодичен преглед на настоящата Областна стратегия за развитие на социалните услуги включва Звено за мониторинг на ОСРСУ в област Стара Загора 2016-2020 година. В състава на звеното за мониторинг са именно: представители на Областна администрация, координаторите за областта по проекта за социални услуги, общините на територията на областта, РИО, РЗИ, РДСП и дирекции социално подпомагане, представители на НПО.

Ежегодно изготвяне на мониторингов доклад за степен на изпълнението на стратегията от звеното за мониторинг. Докладът се изготвя всяка година, като се мониторира състоянието на социалните услуги през предходната година. Докладът се приема от звеното за мониторинг и се представя пред Координационен съвет за изпълнение на областната стратегия за социални услуги. Този съвет функционира като разширен екип на ЗМО. Така конструираният Координационен съвет има за цел да:

- > Координира целия процес по изпълнение на областната и общински стратегии за развитие на социалните услуги в област Стара Загора;
- > Съгласува междуинституционални и междуобщински механизми за сътрудничество;
- > Координира и съгласува разкриването на социални услуги на областно ниво;

- > Координира дейността на мултидисциплинарния екип за деинституционализация в областта;
- > Взаимодейства с общинските Координационни звена по изпълнение на общинските стратегии, получава периодична обратна връзка за напредъка на изпълнението на общинските стратегии за социални услуги;
- > Предоставя възможност за съгласуване на дейностите на общинско и областно ниво по изпълнение на стратегиите за социални услуги;
- > Решава проблемни зони и намира решения за преодоляването им, възникнали в процеса на изпълнение на Стратегията;
- > Предоставя възможност за междуобщинска и междуинституционална обмяна на опит по изпълнението на Стратегията;
- > Взема решения за междуинституционални и междуобщински инициативи и кампании по приоритетите на Стратегията и изготвя план за реализирането им;
- > Дава становища по подготвени проектни предложения от неправителствените организации, общини и др. за целесъобразност по отношение на приоритетите на Областната стратегия за развитие на социалните услуги;
- > Координира и съгласува изпълнението на комуникационната програма на Стратегията;
- > С решение на Съвета могат да се създават работни групи при необходимост за изпълнение на конкретна задача.

След разглеждане и приемане на Доклада от Координационния съвет, той се презентира за приемане пред Областния съвет за развитие на област Стара Загора.

Изготвяне на междинна оценка през 2018 година от външни експерти с препоръки за евентуални промени и актуализация на Стратегията

Актуализация на стратегията при необходимост, до края на 2018 година, от звеното за мониторинг или външни експерти;

Изготвяне на окончателна оценка на стратегията през 2020 година и подготовка на нова стратегия за следващия планов период;

Включване на всички заинтересовани страни при мониторинга и оценката на стратегията.

Публикуване на мониторинговите доклади и оценките на стратегията на електронната страница на Областна администрация Стара Загора.

Основният подход, който е взаимовъзвращаващ от миналия период е мониторингът и оценката с участие, който изисква включването и обратната връзка от всички участници в изпълнението на предоставянето на социалните услуги и носи допълнителни предимства за ефективността на мониторинга. Участието гарантира съпричастността и чувството за собственост на заинтересованите страни върху продуктите и резултатите от мониторинга и оценката и съответно – тяхната готовност и интерес от прилагането на препоръките на практика.

6.3. Основни партньори. Механизми на партньорството

Ефективното междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество ще допринесе за изграждане на оптимална мрежа от социални услуги, както на общинско така и на областно ниво, която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи и инструменти за максимално оползотворяване на наличните ресурси. Ще бъдат използвани разнообразни инструменти за сътрудничество.

Като съвместни действия при изпълнение на общи дейности, междуобщински и смесени услуги, Сътрудничество със ЗМО в дейностите за мониторинг и оценка на Стратегията, отворени работни групи с участие на заинтересованите страни и участие на експерти в съвместни работни групи, комисии и екипи. Ще се провеждат срещи и обменни посещения между съседни общини за обмен на информация за групи в риск, обсъждане и планиране на съвместни дейности и проекти за подкрепа на целевите групи. Междуобщинските срещи са с участието на всички заинтересовани институции, в чиито компетенции попадат групите в риск (като ДСП, ДБТ, доставчици на социални и здравни услуги, училища, НПО и др.) Ще се развиват съвместни мобилни екипи за осигуряване на подкрепа на хора с увреждания и самотни стари хора в изолирани населени места. Ще се разработват междуобщински и междусекторни проекти за подкрепа на групите в риск.

Развитието на партньорствата между общините, изграждането на мрежи на областно и местно ниво ще допринесе за съгласуването и обединяването на дейностите на ангажираните институции с фокус уязвимите общности и групи.

6.4. Основни етапи в изпълнението на стратегията

Общинската стратегия за развитието на социалните услуги в община Раднево обхваща 5-годишен период (2016 – 2020), в който се обособяват два етапа с продължителност по 3 и 2 години за изпълнение на стратегията, всеки от които започва с период на подготовка и интензивно оперативно планиране, както следва:

Първи етап, през който ще се изготви и приеме Общинска стратегии за социалните услуги в община Раднево, ще се осъществи оперативно планиране на интервенцията през първите 3 години и ще се изготви план на действие за 2017 година. Този етап приключва до месец май, 2016 година.

Следва втори, **същински етап**, през който ще се изпълняват планираните дейности по Стратегията. Той обхваща 2016 -2018 година.

Трети етап е етапът на **оценка и препланиране**. Той обхваща последното тримесечие на 2017 година и първото такова на 2018 година. Предвижда Междинна оценка на постигнатите резултати от стратегията, препланиране на следващия двегодишен етап в съответствие със заключенията и препоръките от междинната оценка.

Четвърти етап обхваща 2018 -2020 година. Той се характеризира с ефективност и изпълнение на дейностите по стратегията, а също така и финална оценка на въздействието от изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги.

7. РЕСУРСИ

7.1. Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията

7.1.1 Човешки ресурси за предоставяне на социални услуги

Качествени социални услуги се представят от високо квалифициран и мотивиран персонал ангажиран в тях, като същевременно е необходим и допълнителен ресурс от различни квалифицирани специалисти, които да са конкурентни на пряко ангажираните. Възнагражденията в социалните услуги по общини се определят като много ниски дори и за общия стандарт на живот в областта и в общините като цяло. Няма създадена практика за активно включване на доброволци в процеса на предоставяне на услуги, независимо дали в общността или в специализирана институция. С известна положителност е продължителния стаж на работещите в институциите. Ръководствата на различните услуги се стремят да повишават квалификацията на персонала предимно чрез организиране на вътрешни обучения и обмяна на опит със сходни услуги. Срещат се съществени затруднения при назначаване на квалифициран персонал, особено в услуги, които са извън големите населени места. Същевременно се констатира и текучество именно на специалисти като рехабилитатори, медицински специалисти, логопеди, психолози, социални работници и др. Това в значителна степен затруднява работата и води до ниско качество на предоставяната услуга.

Персоналът в социалните услуги на територията на община Раднево е структуриран съгласно Методика за определяне числеността на персонала в специализираните институции и социалните услуги в общността, утвърдена от Министъра на труда и социалната политика.

Факторите човешки ресурс, квалификация и мотивация на персонала имат съществено значение и оказват натиск върху системата на социални услуги.

С цел осигуряване на подкрепа на персонала на социалните услуги за развитие на професионалната квалификация и умения е необходимо планиране и осъществяване на мерки и дейности, свързани с:

- Осигуряване на условия за непрекъснато обучение, обмяна на опит и споделяне на добри ефективни практики на персонала в съществуващите социални услуги.
- Развитие и насърчаване на доброволчески практики - осигуряване на обучение, възможности за обмяна на опит и консултиране по въвеждане на практика за работа с доброволци при предоставянето на социални услуги на местно и регионално ниво.
- Оценка на нуждите от обучение – екипна и индивидуална за персонала на социалните услуги. Провеждане на обучения, в съответствие с оценката от обучителните нужди, които да осигурят професионална подготовка и адаптация на персонала.
- Осигуряване на капацитет за иновативните услуги и мерки, развитие на нов тип професионални умения и опит - обучения за професионалистите, които ще бъдат ангажирани със създаването и управлението на нови социални услуги; Разработване на програми за популяризиране на услугите и спечелване на доверието на клиентите; Развитие на междуинституционалното сътрудничество, както и привличане на представители на заинтересованите страни - граждани, НПО и др. в процеса на осигуряване на ефективността и качеството на новите услуги.
- Въвеждане на ефективни системи на контрол върху качеството и за супервизия в социалните услуги.
- Въвеждане на адекватно заплащане на труда, на труда на работещите в социалните услуги.

7.1.2 Изграждане на административен и организационен капацитет

Специфичните потребности от промяна и развитие, свързани с капацитета на човешките ресурси, които са идентифицирани в процеса на разработване на стратегията са:

- Повишаване на квалификацията, професионалния опит и уменията на управляващите социалните услуги от резидентен тип и на услугите, предоставяни в общността по отношение

на подбор на персонал, ориентиране и обучение на персонала, планиране на работните задачи, мотивиране на персонала, стимулиране на работата в екип и работата в разширените мултидисциплинарни екипи;

- Основна потребност за развитие на управленския персонал е повишаване на професионалните компетенции, свързани с прилагане на иновативни практики за повишаване на качеството и ефективността на предоставяните услуги, както и с въвеждане на механизми за ефективна оценка на положения труд, съобразени със спецификата на различните дейности по предоставяне на социалните услуги и обвързване на възнагражденията на служителите с реалната работа по обслужване на клиентите. Управленския персонал на съществуващите доставчици на социални услуги има потребност от развитие на уменията за добро управление и задържане на персонала от специалисти и стимулиране на тяхното непрекъснато развитие;

- Професионалистите, ангажирани със създаването и управлението на нови социални услуги, имат потребност от нов тип управленски умения и практика, свързана със създаване на методологии за предоставяне на новите услуги, изграждане на стратегии за популяризиране на услугите и спечелване на доверието на клиентите, развитие на междуинституционалното сътрудничество и включване на гражданското общество в процеса на развитие на новите услуги;

- Потребностите на специалистите (социални работници, психолози, специални педагози, рехабилитатори и др.) и на помощния персонал ангажирани в директното предоставяне на социалните услуги са свързани с: обогатяване на знанията и опита им за ефективна работа по случай, индивидуализиране на оценката на потребностите на клиента, осигуряване на активното участие на клиента в процеса на работата по удовлетворяване на неговите потребности, необходимост от методическа подкрепа по отношение на осъществяване на адекватен подбор на специфичните дейности, свързани с предоставянето на социалната услуга, оценка на въздействието, документиране на добрите практики в работата по случай.

С оглед стимулиране развитието на административния и организационния капацитет на общинско ниво за управление на социални услуги е необходимо планиране и осъществяване на мерки и дейности, свързани с:

- Обучения за изграждане на капацитет за управление на социалните услуги - Обучения и консултиране за изграждане на умения за ефективно управление на социални услуги в общината и външните доставчици на социални услуги; Обучения за развитие на капацитета на Дирекция за социално подпомагане; базисни и надграждащи обучителни модули за ръководните екипи на социалните услуги с цел развитие на административния и

управленски капацитет, допълнителна квалификация/опит и подобряване на вътрешния мениджмънт на социалните услуги; Обучения и периодични консултации на ръководните екипи на доставчиците по планиране, осигуряване и ефективното управление на финансовите средства и ресурсите.

- Адекватно ресурсно обезпечаване на развитието на отделът, ангажирани с администрирането и управлението и развитието на социалните услуги на територията на община Раднево - Осигуряване на необходимия брой служители в отдела, ангажирани с разкриването и управлението на социалните услуги на територията на общината; Осигуряване на възможности за непрекъснато обучение, обмяна на опит и добри практики, с цел развитие на капацитета на екипите в отделите, ангажирани с управлението на социалните услуги и на доставчиците, които да повишават компетентността на служителите.

- Изграждане на умения за мониторинг и оценка - Обучения на екипите на създаденото Звено за мониторинг и оценка.

- Изграждане на умения за ефективно използване на възможностите за финансиране - обучения за придобиване и надграждане на уменията за разработване и подготовка на проектни предложения; Развитие на компетенциите за управление на проекти.

- Формиране на умения за изграждане на партньорства - Обучения за изграждане на ефективни партньорства, умения и нагласи за развиване на публично-частни партньорства в областта на социалните услуги; Предоставяне на консултации, фасилитация, обучителни модули и обучения чрез практика за междуобщинско и междусекторно взаимодействие.

7.2. Финансови и материални ресурси

Сред основните източници на финансиране на социалните услуги са:

- Държавният (републиканският) бюджет
- Собствени приходи (общински бюджет)
- Национални и международни програми
- Фондовете на Европейския съюз
- Средствата, предоставяни безвъзмездно от физически и юридически лица
- Други източници.

Главни инструменти в подкрепа на политиките в сферата на социалното включване са оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2007-2013 г. и Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г. Чрез ОП РЧР 2007-2013 г. се реализираха редица дейности, свързани с интегриране на деца и възрастни в неравностойно положение.

Реализирани са съществени реформи в социалната сфера, каквато е реформата за деинституционализация на децата.

Важно при функциониране на социалните услуги и наличната зависимост на общината от републиканския бюджет, чрез който получава субсидии за делегираните от държавата дейности и изравнителна субсидия, чрез която се осигурява финансиране на местните дейности. На дневен ред идва целесъобразност от продължение на процеса на финансова децентрализация. Чрез него би могло да се постигне самостоятелност в бюджетния план и неговото изпълнение. Това ще позволи да се управляват наличните финансови средства по-облекчено, тъй като ще има по-големи възможности за решаването на съществуващите задачи на местно равнище.

Самият процес на планиране е фокусиран към националните приоритети и проблеми, откъдето и по линията на които се получават преобладаващите средства за общински нужди. Общинският процес на планиране в голяма степен е предопределен от нормативни и организационни изисквания. В него местните средства са недостатъчни. Това налага търсене на по-нататъшно преструктуриране на общинските разходи, като се има предвид застаряващото население и обезлюдяването на някои населени места в общините, както и икономическата миграция на част от населението.

Със стартиране на новите оперативни програми за периода 2014-2020 г. може да се очаква по-активно и целенасочено да се обвържат техните цели и задачи с потребностите на населението от социални услуги. В резултат на това една част от недостигащите средства за инвестиции, които държавният бюджет сега не може да осигури, ще могат по-широко да се финансират по мерки на новите оперативни програми.

През последните пет години, социалните услуги в общината се разкриват след кандидатстване с проектно предложение пред съответния финансиращ орган. След приключване на дейностите по проектите се пристъпва към кандидатстване за държавно делегиране на съответната социална услуга.

8. Комуникационна програма

Настоящата комуникационна програма представлява неразделна част от Общинската стратегия за развитие на социалните услуги (2016 – 2020 г.) на община Раднево. Важно условие за ефективното реализиране на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги е политиката за предоставяне на информация до обществеността. Реализирането на стратегията ще се съпровожда от информационни мероприятия, които ще осигурят нейната публичност в процеса на разработване и по време на реализация.

8.1. Цели, задачи и методи

Основните цели на комуникационната програма на Общинската стратегия за развитие на социални услуги в община Раднево (2016 – 2020 г.) са да представи и популяризира сред широката общественост и заинтересованите страни резултатите, ползите и положителните ефекти от изпълнението на Стратегията, да спомогне за изграждане на обществена подкрепа към политиките на социално включване и да допринесе за повишаване на чувствителността в обществото към проблемите на децата и семействата в риск, към уязвимите общности и изключените групи.

Сред **целевите групи на комуникационната програма са** органи и институции на държавната и местната власт, изпълнителни агенции, НПО, териториални структури на държавните органи и институции, доставчици на социални услуги, приоритетни целеви групи на областната стратегия за социални услуги, потребители на социални услуги, медии, широката общественост.

Водещите принципи на комуникационната програма са целенасоченост, прозрачност, достъпност на информацията, качество на информационните ресурси, многообразие и ефикасност на използваните комуникационни канали и комуникационни средства ефективност и позитивност на комуникационните послания и широко междуобщинско и междусекторно партньорство, сътрудничество и екипност в комуникационния обмен.

Методите и подходите на комуникационната програма включват:

Създаване на устойчива информационна среда чрез ефективно използване на различни начини и форми за комуникиране и промотиране на Общинската стратегия за развитие на социални услуги: популяризиране, PR, лобизъм, групи за застъпничество, социологически и политологически инструментариуми, изграждане на идентичности, реклама.

- Установяване на приемливи норми и параметри на взаимоотношения между участниците в комуникационния процес – всички заинтересовани страни от изпълнението на стратегията;
- Оптимален избор на агенти на влияние, които ще бъдат включени като медиатори в комуникационния процес и ще работят в партньорство с медиите.
- Изграждане на адекватна и възпроизвеждаща се информационна среда чрез:
  - Подаване на достатъчна информация в общественото пространство;
  - Търсене на отзвук и обратна връзка от комуникираната информация;
  - Предвиждане на възможности за коригиращи действия;

- Прецизен избор на отделните информационни фрагменти и разполагането им в пространството на отделните медии с цел възходящо мултиплициране на посланията.

Основни комуникационни техники: Комуникационната програма се основава върху няколко основни форми: директна комуникация, комуникация чрез масовите медии, комуникация чрез Интернет и информационни материали и работа с партньори.

Директна комуникация цели да предостави възможност на заинтересованите страни и на широката общественост да споделят своите мнения, гледни точки и предложения в рамките на дискусии, кръгли маси и дебати. Проблемите в социалната сфера изискват непрекъснат дебат и достигане на гласа на обикновените граждани до отговорните за вземане на политическите решения. Само чрез пряк дебат и комуникация могат да бъдат координирани и хармонизирани усилията на ангажираните с различни секторни политики.

Комуникация чрез масовите медии. Важно е редовното и системно предоставяне на информация относно изпълнението на Общинската стратегия за социалните услуги чрез:

- пресконференции, брифинги и съобщения за медиите;
- неформални работни срещи на водещи редактори с координационното звено, изпълняващо стратегията.
- изготвяне на програми от електронни медии с национално покритие за разпространяване на информация относно популяризиране на визията, целите и приоритетите на общинската стратегия.

Комуникация чрез Интернет и информационни материали. Поддържане и актуализиране на информацията за Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в уеб сайтовете на партньорите и на заинтересованите страни. Разработване и публикуване на тематични информационни материали съобразени с визията, целите и приоритетите на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги.

8.2. Оперативно изпълнение на комуникационната програма

За постигането на целите и реализацията на дейностите и в настоящата комуникационната програма е необходимо оперативното ѝ изпълнение да се възложи на професионалист за връзки с обществеността, който да е пряко ангажиран с наблюдението и отразяването на информационните потоци, свързани с изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Раднево.

Тази функция ще бъде изпълнявана от експерта за връзки с обществеността в общинска администрация. В рамките на неговите компетенции и правомощия и с увеличаване на

неговите задължения и отговорности в длъжностната му характеристика, служителят за връзки с обществеността може да се ангажира с координирането и реализирането на дейностите по изпълнение на комуникационната програма, подпомогнат от експерт от администрацията.

За целите на своите нови отговорности и задължения служителят за връзки с обществеността в общинска администрация е необходимо да участва както в организираният обучения за експертите, отговарящи пряко за имплементирането на Общинските и Областната стратегия за развитие на социалните услуги.

Задачи и отговорности на експерта за връзки с обществеността в общинска администрация пряко ангажиран с реализирането на комуникационната програма.

- Участва в планирането на дейности, свързани с реализирането на целите на комуникационната програма.
- Съгласува и синхронизира своите действия с местния екип на Звеното за мониторинг и оценка и Регионалното звено за подкрепа.
- Координира цялостното изпълнение на заложените дейности в ОП за изпълнение на комуникационната програма.
- Следи за подаването от всички заинтересовани страни на унифицирана информация и послания в общественото пространство във връзка с изпълнението на целите на стратегията.

Раздел Д: Приложения

- 1. Териториален разрез на планираните услуги в община Раднево**
- 2. Годишен план за 2017 г.**
- 3. Доклад за анализ на ситуацията и оценката на потребностите в община Раднево, приет с Решение №39/21.12.2015 г. на Общински съвет – Раднево.**

